

Божията благодат...
ни учи да се отречем
от нечестията и от
светските страсти и
да живеем благоразумно,
праведно и благочестиво.

Тум 2:11-12

РЕДАКЦИОННА

Извечният враг на Бога и човека, дяволът, воюва срещу Църквата по два основни начина: отвън и отвътре. Преките външни атаки представляват неприкрити опити за нейното унищожение. Свидетелства за тях можем да открием във всяка страна и епоха, още от първите дни на християнството: намеса на светските власти в църковните дела, забрани за проповядване и за събирания в Христовото име, брутални гонения и избивания на вярващи. Но пак историята свидетелства, че в крайна сметка Църквата е излизала от такива тежки изпитания по-силна! Верните служители на Исус са придобивали в страданията за Него твърда вяра и благочестив характер, а тяхното свидетелство и/или мъченичество е спомогнало мнозина да повярват и да се спасят.

Затова врагът се опитва да сломи Църквата и отвътре – посредством тактики, които днес бихме нарекли „хибридна война“. Разпространява лъжи и заблуди, които някои християни приемат лековерно и отклоняват погледа си от Кръста. Внушава недоверие между вярващите и те се отчуждават един от друг. Подхранва нездравословни амбиции у хора, жадни за слава или облаги. Поощрява усещането за самостоятелност и себеправедност. Всеки успех на дявола в неговата хибридна война води до отблъскване на много хора от църквата и вярата. Руският философ Николай Бердяев с право отбелязва, че никога не е нанесъл повече вреди на християнството от самите християни...

Но ето, вече над две хилядолетия Църквата продължава да съществува и да нараства – въпреки всички външни и вътрешни атаки. И това е едно от най-силните доказателства, че Христос е възкръснал и живее сред Своите верни! В настоящия брой на Зорница някои от тези верни ще застанат пред вас, с живота си и делата си. Имената на част от тях са ви познати. Други трябва да запомним добре – защото са достойни представители на евангелското християнство в България. А имената на трети са неизвестни, защото живеят и страдат за своя Господ в страни като Афганистан, където само споменаване на името Му на глас може да ти донесе смърт. Влеждайки се в техния пример, следва да се запитаме дали сме истински Негови ученици (вж. проповедта в рубриката „Гласа на амвона“). Приятно четене и ползотворни размисли!

Тодор Велчев

Как си в неделя?

п-р Станислав Алексиев

Едва ли можем в едно изречение, една проповед или една статия да обрисуваме големите приноси на Реформацията, започнала през 1517 г. Затова бих искал да спра вниманието ви върху един наистина значим сред тях. Това е обръщането на специално внимание на пазенето на Съботата, на неделния ден.

Представете си, че живеете някъде близо до еврейската махала. Минавате всеки ден от там и имате много приятели. Една събота, хопейки си спокойно по главната им улица, чувате вика на Моше, вашия най-нов познат. Той ви моли да му помогнете, като смените изгорялата му лампа в коридора. На въпроса защо сам не го направи, Моше ви казва, че е Шабат (събота) и такава дейност би се сметнала за работа, а той не би искал да наруши Божиите заповеди и да работи в съботния ден.

Ние, християните, бихме казали, че спазването на Шабат (от евр. „почивка“) е еврейски обичай – нещо, което е останало от времната на Стария завет. Нещо, което ни връща към легализма на почитането на човешки обичаи, което вече не се изисква от нас, свободните в Христос.

Но какво е Съботата? Откъде идва тя? Защо евреите са я спазвали? Трябва ли и ние да пазим Съботата?

следва на 2 стр.

НАШИТЕ ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ

„Навсякъде има души, които жадуват за живота слово Божие“

Свидетелство
на п-р Марин Маринов

Роден съм на 9 октомври 1924 г. в с. Коматеево, по-късно квартал на гр. Пловдив. Дядо ми, Марин Костадинов Николов, е бил първият евангелист и основател на евангелската църква в с. Ахматово, Пловдивско, където след размирици, гонения и палеж от тълпата, побудена от православни свещеници, през зимата на 1896 г. израсва силна евангелска църква. Духовният огън е голям и възпламенява околните села, и в резултат по-късно се основават евангелски църкви в Поповица, Селци, Дебър и малки групи в други села.

По-късно, през 1910 г., шест семейства, между които и това на дядо ми, се преселват в Коматеево и това е началото на евангелската църква в това село. Майка ми Анка е дъщеря на Георги Проданов, също от Ахматово, но преселил се в Поповица, който е и един от основателите и строителите на евангелската църква там. От дете си спомням, че майка ми години наред беше ръководителка на женския клас от неделното училище при църквата и член на духовния съвет. Баща ми Стефан Маринов Костадинов, откакто го помня, винаги е заемал някаква длъжност в ръководството на църквата, но най-продължително време е бил член на духовния съвет, дякон и надзирател в неделното училище.

следва на 10 стр.

ГЛАСЪТ НА АМВОНА

Кой е ученик на Исус?

п-р Владимир Железов

Живеем във време, когато да си християнин не е проблем за никого. Да запалиш свецица, да се прекръстиш, да помълчиш в храма, да вдигнеш с пълни гърди миризмата на тамян – в това дори има някакво очарование, мистика, духовност.

В нашата държава всеки може свободно да вярва в каквото и както си поиска, без да има никакви последици за него. Можем да бъдем мюсюлмани или атеисти, йеховисти, адвентисти или пък просто християни, със или без някаква църковна принадлежност. Доста удобно за съвременния човек. Удобно и евтино. Не струва нищо.

следва на 4 стр.

Как си в неделя?

п-р Станислав Алексиев

следва от 1 стр.

КАКВО Е СЪБОТАТА?

Преди да се заплетем в дискусии какво се прави и не се прави в този ден, нека да видим първо какво представлява той. Съботата е един ден от седмицата, в който Бог е определил за човешките същества да почиват и да се наслаждават на общение и поклонение пред Него. Той не съдържа в себе си дейностите, които вършим през останалите шест работни дни, а трябва да е изпълнен с преклонение пред Бога, заедно с Неговия народ.

Затова Съботата е света почивка на освежаване на взаимоотношенията ни с Господа. Тя е установена от Него още при Сътворението. След като завършва творческия Си план, самият Той „си почива“ на седмия ден (Бит. 2:2). И не само това, но и го благославя и освещава (Бит. 2:3), като го отделя от другите дни и го запазва само за Себе Си и за взаимоотношенията Си с човека.

В книгата Второзаконие, съботният ден придобива и още една важна особеност. Там Бог заповядва да се пази Съботата, защото Господ е извел народа Си от египетското робство (5:15). Така тя се превръща и в ден, в който се споменават и мощните дела на Бога в изкуплението на народа. А тъй като изходът от Египет винаги се е свързвал със спасението на Божиите люде от греха чрез Христос (Лука 9:28-36), то Съботата се превръща в жалон, който сочи към Христовото дело на кръста за нас.

ТРЯБВА ЛИ И НИЕ ДА ПАЗИМ СЪБОТАТА?

Самият Господ Исус нарича Себе Си „Господар на съботата“ (Мат. 12:18). Той непрекъснато очиства този празник от допълнителни фарисейски изисквания, които са го превърнали от ден на радост в ден на нещастие и тежки повели. В Посланието към евреите (3:1-4:13) ни се казва, че ние

като новозаветна църква също живеем и се движим през пустинята на този враждебен на Бога свят. Ние също сме изкупени от Египет (греха) и все още не сме достигнали Обещаната земя (небето). Ние продължаваме да чакаме една друга, вечна почивка (4:11). Затова и следва да почитаме седмичната почивка, като знак на надежда за онази, която предстои.

На нас ни е заповядано да пазим седмия ден и като отглас от Сътворението. Но в Новия завет настъпва една особено важна промяна. В светлината на смъртта и възкресението на Христос „почивката“ се премества от „седмия ден“ в „първия ден от седмицата“ (Лука 24:1). Това става по наставлението на апостолите и, следователно, според заръките на Господ Исус Христос (Деян. 20:7; I Кор. 16:2). Но защо се сменя денят? Защото в първия ден от седмицата Господ Исус възкръсва от смъртта. Така както Съботата преди възкресението възпоменава Сътворението, така „Съботата“ след възкресението ни напомня за „новото творение“ (II Кор. 5:7).

А КАК ДА СПАЗВАМЕ ГОСПОДНИЯ ДЕН?

Основното, което следва да помним, е че Бог е отделил един ден от седмицата, в който Неговите люде да Му се покланят като църква и да имат духовни взаимоотношения помежду си. Когато се събираме в „Господния ден“ (Откр. 1:10), ние правим тъкмо това, за което сме създадени: да се покланяме на Бога в дух и истина. По този начин се подготвяме да се срещнем с Него и да получим Неговата благодат.

Неделният Господен ден има и друга важна функция. През шестте работни дни светът ни притиска да вярваме в неговите лъжи и да не знаем кои сме и Кому принадлежим. Неделният ден ни предоставя един уникален контрапункт, като ни напомня кои сме, Кой е Господарят ни и какъв е смисълът на живота ни.

Вярващи общуват в двора на ЕСЦ (Панагюрище) след празничното богослужение (вж. 3,14-15 стр.)
/ снимка: Олег Константинов

Да пазим неделния ден означава да не вършим в него нещата, които правим от понеделник до събота. Разбира се, ако работим на смени като медицински работници или полицаи, ние следва да изпълняваме задълженията си. Ако преди да тръгнем на църква видим, че детето ни е болно, трябва да се върнем и да му обърнем внимание. Това са неотложни задължения и в Господния ден (Мат. 12:1-13). Но ако разбираме значението на спазването на седмия ден и наричаме съботата „наслада“ (Исаия 58:13), то със сигурност ще се отнасяме с необходимото свято отношение към него.

Спазването на Господния ден е нещо много странно за нашия свят 24/7. Но то е едно непоклатимо свидетелство за Господаря на съботата Исус Христос. Ние всички сме обвързани от календари, часове за срещи и разписания на транспорти и услуги. Но спазването на Деня Господен, показва, че нашият Господ владее над всички тях.

Когато става ясно какво правим през неделния ден, ние показваме твърдо на света, че Господ Исус е възкръснал от смъртта и е победил греха, като ни е изкупил от него. Показваме, че очакваме вечна почивка в Неговото присъствие. Показваме, че нашият Господ и Изкупител е достоен за хвала и поклон.

Какво ще правите следващата неделя? □

ВЕСТНИК ЗОРНИЦА ОЧАКВА ВАШИЯ АБОНАМЕНТ ЗА 2023 Г.!

За споделен (групов) абонамент ни потърсете по **телефона (0892-250-517)** или ни пишете на **редакционната поща: vestnik.zornitsa@gmail.com**.

За личен абонамент се обърнете към **местния клон на Български пощи**. Каталогният номер на вестник **Зорница** е **№312**.

☐ за 3 месеца ..... 2 лева	☐ за 6 месеца ..... 4 лева
☐ за 9 месеца ..... 6 лева	☐ за 12 месеца ..... 8 лева

Вестник **Зорница** е издание с консервативен протестантско-евангелски характер. Списва се от редакционна колегия към **Българско евангелско дружество**.

По второстепенни доктринални въпроси редакцията допуска разнообразие от мнения. Становището на даден автор невинаги съвпада с това на редакционната колегия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Данаил Игнатов, Тодор Велчев,
Емил Марков, Олег Константинов,
Радостин Марчев, Влади Райчинов,
Станислав Алексиев, Владимир Железов

ЗОРНИЦА

БЪЛГАРСКО ЕВАНГЕЛСКО ДРУЖЕСТВО

адрес: БЕД, ул. Солунска 49, София 1000 | email: vestnik.zornitsa@gmail.com | FB: vestnikzornitsa | web: zornitsa.bg | тел.: 0892 250 517

Зорница се нуждае от финансова подкрепа. Бъдете съработници на най-старото българско периодично издание!

Ще бъдем благодарни, ако обмислите с молитва да бъдете спомоществователи на изданието!

Българско евангелско дружество | IBAN: BG84 BPBI 7942 1021 9606 01 | BIC: BPBIBGSF

Редактор на броя: Тодор Велчев

Коректори: Ели Аврамова, Тодор Велчев

Предпечат: Влади Райчинов

Печат: *Прима принт* ЕООД

Каталоген номер за абонамент
към Български пощи: 312

ISSN: 0861-3826

Евангелската църква в Панагюрище

п-р Данаил Изнатов

ПРОПОВЕДНИЦИ И ПАСТИРИ, СЛУЖИЛИ В ПАНАГЮРИЩЕ

П-р Иван Сечанов (1854-1928 г.) е роден на 31 януари 1854 г. в Самоков. Образование получава в родния си град. Той е сред първите, които завършват Американската богословска семинария в Самоков (вероятно през 1878 г.), заради което е препоръчан да стане за известно време (1878-1883 г.) проповедник в Панагюрище. През 1886 г. става проповедник в Банско, където е ръкоположен като пастир на годишен събор. Иван Я. Сечанов е известен и като редактор на вестниците *Въздържател*, *Християнски свят* и *Зорница*. Завършва земния си път в Пловдив.

П-р Велико Петранов (1844-1936 г.) е родом от Ямбол. През 1870 г. завършва американското богословско училище в Пловдив. Ръкоположен е като пастир в Хасково през 1880 г. Служи като пастир цели 57 години в десет различни църкви, от които на два пъти в Панагюрище (през 1874-1879 г. и 1911-1926 г.).

П-р Цвятко Куманов е роден през 1856 г. в Меричлери и е син на един от първите евангелисти в селото. Получава богословско образование в Самоков. През 1882 г. започва евангелска дейност най-напред като учител в евангелското училище в Меричлери. През 1884 г. е поканен като проповедник в Панагюрище, където служи в продължение на девет години, а след това се завръща в Меричлери, където служи 16 години. За няколко месеца заема амвона в с. Поповица, а след това, в продължение на девет години – в Ихтиман, където завършва земния си път.

П-р Лука Мирчев (1868-1960 г.) е роден е в гр. Битоля (днес в Северна Македония). Завършва научно-богословското училище в Самоков и веднага се посвещава на проповедническа дейност. Служи като пастир в Панагюрище от август 1893 г. до ноември 1896 г. и от август 1897 г. до август 1903 г. На събора на 25-26 октомври 1894 г., когато евангелското общество в Панагюрище приема статут на самостоятелна църква, той е тържествено ръкоположен като пастир. Освен това служи в с. Меричлери, Ямбол, Пазарджик, Асеновград и Поповица, като титулярен пастир до 1930 г. През периода 1916-1921 г. служи в Битоля и в Солун, в отнети от България по силата на Ньойския договор територии, където все още има малки български евангелски общества. Към края на живота си се преселва в с. Поповица, където проповядва без възнаграждение, когато здравето му позволява.

П-р Илия Кютукчиев (1876-1958 г.) е родом от гр. Радовиш (днес в Северна Македония). Данни за живота му дължим на неговите автобиографични бележки. Освен като момче се запознал с американските мисионери Джон Берд и Х. Джени, когато те отседат в хана на чичо му и се хранят в гостилницата на баща му. Мисионерът Едуард Хаскел го открива като даровит младеж и му препоръчва да отиде да учи в Самоков. Там пристига пеш през 1895 г. и в продължение на шест години учи по общата научна програма на колежа, а за още една година завършва богословския курс. Първите си стъпки като проповедник прави при обиколките си из България, по време на които основното му задължение е да записва абонати за вестник *Зорница* и да събира абонаменти. От 1902 до 1913 г. служи като проповедник в Струмица, заедно с първата си съпруга Панка. Освен в Струмица, те служат още в околните селища Моноспитово, Муртино, Колешино, Велюса и на места в Беломорска Тракия, където се зараждат български евангелски общества. На Събора на евангелските църкви в Хасково през 1915 г. е ръкоположен в пастирски сан. През 1927 г.

приема покана да заеме амвона на църквата в Панагюрище.

Панка напуска този свят през 1942 г. През 1946 г. п-р Кютукчиев свързва живота си с учителката Кина Овчарова. Двамата работят влагат усилия и в младежкото християнско дружество към църквата в Панагюрище, женското християнско дружество, неделното училище, въздържателното дружество. Той е и активен сътрудник на вестник *Зорница*.

П-р Иван Станков е роден през 1920 г. в Пловдив. По време на „Пастирските процеси“ е задържан и лежи в затвор. Служи в Бургас, Ямбол и Панагюрище, където на 9 ноември 1971 г. завършва земния си път. Твърде рано загубва и първата си съпруга Елена, когато тя е само на 26 години. От нея е първият му син, Любен Станков, по-късно пастир в Баптистката църква във Варна. Втората му съпруга Зафирка, а след това и вторият му син Тодор поемат амвона на църквата в Панагюрище за известно време.

П-р Никола Райчев (1929-2010 г.) е роден в евангелско семейство от Асеновград. През 70-те години участва в летните библейски курсове за проповедници във Велинград, ръководени от п-р Ламбри Мишков и Костадин Бозовайски. През 80-те години поема служение като отговорен проповедник на църквата в Панагюрище. Но поради явно заявеното му несъгласие с намесата на властта в живота на църквите, това негово служение е прекратено от тогавашния Комитет по вероизповеданията. През 1992 г. е ръкоположен като пастир и служи като първи пастир в асеновградската църква от 1992 до 2006 г. Със съпругата си Фанка, по баща Шопова, изгражда семейство и дом, в който много често се приемат гости и който става желано място за общуване на вярващите от църквата.

П-р Емануил Тинев е роден е на 21 януари 1956 г. в Кричим, в семейството на Ангел и Павлина Тиневи. Прадядо му Димитър Енчев е основател на църквата в Кричим. На 18 години изповядва Исус Христос като свой личен Спасител и Господ. На 27 май 1979 година той проповядва за първи път в църквата в Панагюрище. До 1990 г. взема дейно участие в неправомерните от властта младежки лагери и в бригадите от доброволци, предимно младежи, за ремонт на църковни сгради. През 1995 г. приема като личен призив от Бога да служи в Панагюрище, с цел духовното възстановяване на местната евангелска църква. През 2004 г. е ръкоположен като пастир на Събора на СЕСЦ в Пазарджик. П-р Емануил Тинев е подкрепян в своето служение от съпругата му Светлана, дъщеря на п-р Марин Маринов, с която сключват брачен завет пред Бога и църквата през 1982 г.

П-р Луко Шиндаров е най-скоро ръкоположеният пастир на църквата. Роден е в Панагюрище на 5 януари 1966 г. Женен е с две деца. Съпругата му Мария е верен негов помощник. В своето свидетелство на вяра той споделя: „Господ ме призова и ме спаси по Своята милост през 1991 година. [...] Впоследствие започнах своето духовно образование, но смятам, че

На 5 ноември 2022 г. в Евангелската съборна църква в Панагюрище се проведе тържествено събрание във връзка с честването на няколко важни дати от нейната история: възникването на евангелското общество през 1860 г., учредяването на самостоятелна църква през 1894 г. и кръглата годишнина от освещаването на реставрираната сграда на църквата през 2012 г.

същинският ми духовен растеж се осъществи в периода на моето служение в църквата като проповедник, от 2005 година насетне. Оттогава вече шестнадесет години, с Божията благодат, служа на църквата в Панагюрище.“

По решение на годишен събор на СЕСЦ брат Луко е ръкоположен като пастир на тържествено събрание в Евангелска съборна църква Панагюрище на 30 април 2022 г.

ПАСТИРИ И ЕВАНГЕЛСКИ ДЕЙЦИ, РОДЕНИ В ПАНАГЮРИЩЕ

П-р Никола Бояджиев (1841-1891 г.) е родом от Панагюрище, където се преселват родителите му от Коприуцица. Никола постъпва в научно-богословското училище в Пловдив. След завършването му поема служението на пътуващ проповедник и помощник на мисионера Чарлз Морс. В дома на Морс Никола се запознава с бъдещата си жена Бона, която работи в домакинството на семейството. Двамата сключват брак през 1867 г.

Никола Бояджиев започва своята дейност като проповедник най-напред в Пазарджик, от 1873 до 1874 г. и често проповядва в родния си град. След това служи в Ямбол за около единайсет години, където се учредява една от първите местни евангелски църкви и е ръкоположен като пастир. Отново като пастир служи в Пазарджик от 1885 до 1888 г. През 1888 г. се премества в София, където ръководи местната евангелска църква. Там приключва и неговият кратък, но извънредно плодотворен живот. П-р Никола Бояджиев е първият представител на евангелистите в Областното събрание на Източна Румелия и един от основателите на Българското евангелско дружество.

П-р Цвятко Багрянов (1871-1953 г.) е роден в семейството на един от първите евангелисти в Панагюрище, хаджи Стоян Багрянов. Първоначално Цвятко завършва Американския колеж в Самоков, след което заминава за САЩ, за да учи богословие. Дипломира се през 1897 г. в Богословската семинария в град Обърн, щата Ню Йорк. Връща се в България, където в продължение на осем години служи като пастир, учител и мисионер в Ямбол, Самоков, Ихтиман и Пирдоп. През 1905 г. отново заминава за Америка, където през 1907 г. приема покана от мисионерския комитет към Синода на Презвитерианската църква в щата Илинойс за работа с имигранти от Балканите. През 1919 г. седалището на мисията се премества в гр. Сейнт Луис. Постепенно работата на мисията се разширява и сред имигранти от Русия, Полша, Сърбия, Хърватия, Черна Гора, Албания, Гърция, Армения и други етнически групи от Близкия изток. По тази причина тя е преименувана на „Мисия за Близкия изток в Сейнт Луис“. Съпругата на п-р Багрянов, Невенка, е духовно силен и образован помощник на своя съпруг. Под нейно ръководство се развива успешна програма на детски неделни училища.

Кой е ученик на Исус?

п-р Владимир Железов

следва от 1 стр.

В България дори не ни карат да плащаме църковен данък, както е в някои протестантски страни. Дали вярваш или не вярваш в Бога, няма голяма разлика – лесно е и безплатно. Да си християнин е станало част от културата ни. От съвременния българин не се очаква да се ангажира особено с църквата. Може да остане напълно анонимен. Никой не го пита как живее и дали духовното му състояние отговаря на изповедта на устата му. Много хора влизат два пъти през живота си в църква: когато ги кръщават, като бебета, и... в ковчег. Други пък са „ВиК“ християни – появяват се в църква само по Великден и Коледа. И разбира се, през цялото време те се водят „християни“.

Веднага ще кажем: „Такива тенденции се наблюдават по-скоро при източноправославните християни. Ние, протестантите, сме по-различни.“ Така е, но не съвсем! Да, при нас е малко по-различно – някои не се кръщават като бебета, а и по-често влизат в църква; от време на време се сещаме и Библията да отворим; понякога ще споменем на познатите си, че вярваме в Бога; може даже и да се помолим, когато животът ни стане много труден. Ама дотам... да не вземем да изглеждаме много набожни, че ще ни се подиграват, а и може да загубим някой ключов познат. Току виж ни потребвала помощта му, а той вземе да ни отбягва, защото сме станали много вярващи. Днес не е стратегически оправдано да бъдеш вярващ; това може да ти попречи да постигнеш някои от целите си тук, на земята. Затова си оставаме едни такива добрички, скромни, мълчаливи (поне относно Благовестието), „неделни“ християни... е, малко хладки, ама какво от това – „Те, другите, са в духовно отношение по-незаинтересовани и от нас, така че... добре сме си ние!“. Или пък сме едни такива самоуверени, подготвени с много знания, с които винаги можем да затворим устата на всеки невярващ и да му „докажем“ Бога, да му покажем колко е изгодно да вярваме в Исус и че дори е глупаво да не вярваме! Да, това го можем. Само че така не помагаме на хората да познаят истината, а – да стоят по-далеко от спасителната вяра в Христос!

Както казах, не е толкова трудно да си християнин днес. Древните ученици на Исус са свидетелствали за вярата с кръвта си, давали са живота си за Христос. Докато днешните са анонимни – може да дойдат, може да не дойдат на църква. Може някой да разбере, че вярват в Исус, а може и никой да не разбере. Съвременните християни може да се молят, а може и въобще да не се молят. Имат пълна свобода, свобода дори и да не вярват в Христос. Без това да им пречи да са „християни“, разбира се!

Няма да забравя как веднъж ме представиха на една жена като „пастир на евангелска църква“. Тогава тя, очевидно с цел да се застрахова срещу евентуална протестантска пропаганда, ми каза: *Аз съм православна християнка. Отвърнах ѝ: Чудесно, значи вярвате в Христос? Отговорът ѝ бе: Е, не съм чак толкова вярваща!*

И тази добра – православна атеистка! Има и такива хора. В България всичко е възможно – дори да бъдеш християнин, който не

вярва в Христос! Хубавото е, че верен или неверен, вярващ или невярващ, човек в България може да си бъде християнин просто така, без много да се ангажира с църквата. Дори и без много да се ангажира с Христос!

*Ако някой от вас не се отрече
от всичко, което има,
не може да бъде Мой ученик.*

Лука 14:33

Хубаво и лесно е да бъдем християни, докато не се задълбочим в Божието слово, Библията. Там пише смущаващи неща. Като например това, че Христос изисква от нас да се обвържем сериозно с вярата в Него; толкова сериозно, че Бог да ни е помил дори и от собствения ни живот. И други неща пише. Например, че Бог ни учи да се отречем от нечестията и светските страсти, които толкова много харесваме (Тит 2:12); че всеки, който остави своя брачен партньор и се свърже с друг човек, извършва прелюбодейство (Лука 16:18); че тези, които не взимат сериозно вярата в Него и вършат беззаконие, в деня на Божия Съд ще бъдат отлъчени от присъствието на Христос във „вечния огън, приготвен за дявола и неговите ангели“ (Мат. 25:41). Най-вероятно затова Библията, макар и да е най-продаваната книга, си остава малко четена, още по-малко разбираана и най-малко практикувана.

В евангелския текст от Лука 14:33 Господ Исус поставя ясен лакмусов тест за искреността на нашата вяра в Него. Ние удобно разделяме християните днес на по-силно вярващи и на такива с по-посредствена вяра. Първите се молят, четат Библията и я прилагат в живота си, редовно се покланят на Бога в неделя и участват в Светото Причастие. За тях казваме, че са добри християни. Другите, дори и да правят някои от нещата, които изброих, си позволяват да живеят като невярващите. За тях казваме, че са „слаби християни“ или „християни с проблеми“.

Интересно е, че самият Господ Исус Христос въобще не използва думата *християни*.

За Него такава категория не съществува. Той разделя хората, които Го следват, на две групи: едните Го следват, но не носят кръста си; а другите са Негови ученици.

А това налага да зададем един основателен въпрос: *Къде е разликата между двете категории последователи?* За всеки, който внимателно чете текста, става ясно, че кръстът прокарва разликата – едните носят своя кръст, а другите – не! И едните, и другите следват Исус, слушат проповедите Му, искат да станат като Него, възхищават се от Неговата мъдрост. Но все пак Исус прави разлика между тях. Едните, носещите своя кръст, Той нарича Свои ученици, а другите – просто такива, които Го следват, множество, тълпа.

Нека си зададем още един важен въпрос: На коя от двете категории Господ обещава вечен живот? Точно така – на учениците. Христос казва: „Всеки, който е оставил къщи или братя, или сестри, или баща, или майка (или жена), или деца, или ниви заради Моето име, ще получи стократно и ще наследи вечен живот“ (Мат. 19:29). И накрая: На кои Господ обещава гонения и страдания? Да, отново на учениците. Евангелист Марк добавя към думите на Господа, които ни предава Матей, и следната изключително важна подробност: „Няма човек, който да е оставил къща или братя, или сестри, или майка, или баща, или деца, или ниви заради Мен и заради благаветието, и да не получи сега, в това време, сто пъти повече къщи и братя, и сестри, и майки, и деца, и ниви, заедно с гонения, а в идващия свят – вечен живот“ (Марк 10:29-30).

Днес сме свикнали да казваме, че Христос обещава вечен живот на грешника, който се отвърне от греховете си и повярва в Него. Но колко често казваме на тези, които искаме да повярват, че Господ също им обещава страдания? Такова благаветие не би било много популярно днес. Това би изгонило хората, нали? Днешният човек не харесва такива неща. Съвременният човек харесва удоволствията, забавленията, печалбата, но не и жертвата, себеотрицанието или изоставянето на любимите неща. Има църкви, които искат на всяка цена да нараснат като членска маса, затова наблягат на „благословенията“, които „се полагат“ на вярващите, но премълчават >>

>> цената за това, да бъдеш ученик на Исус. Ако искаш да събереш множество, говори им неща, които им харесват, които те искат да чуват! Исус обаче сякаш се притеснява заради голямата тълпа. Той се обръща към множеството и прозира неправилните мотиви, с които хората Го следват. Затова им казва, че за да бъдат Негови ученици, е необходимо да платят определена цена. Естествено, тълпата веднага се стопява до истинските ученици на Господа. Исус е позагрижен да казва истината, отколкото да събира тълпи. И част от спасителната истина е, че има цена, която ние се налага да платим, за да бъдем ученици на Исус.

Някои хора тук може да възразят: *Какво искаш да кажеш, че ние плащаме цена за нашето спасение?* Да, точно това искам да кажа – и никой, който не плати тази цена, не може да наследи Божието царство! Но не плати ли Господ цената за нашето спасение със Своята жертва на кръста?

Несъмнено Христос е заплатил пълната цена за нашето изкупление. Той е положил основата на нашето спасение.

Обаче християните през вековете винаги са настоявали, че Христос ни изкупи без нашето участие, но не ни спасява без нашето участие! Има цена, която всеки от нас трябва да плати, за да намери място сред Божиите светии. И тази цена, по думите на Христос, е „да намрази баща си и майка си, жена си и децата си, братята си и сестрите си, а още и собствения си живот“ (Лука 14:26).

Но как да уравновесим тези думи на Исус с Неговия закон за любов към ближния? Кой е по-голям ближен за нас от нашите роднини по плът? Ако намразим своите родители, брачни партньори, деца, какво по-лошо свидетелство за нашата вяра в Христос? За какво всъщност говори Христос тук? Чисто и просто, Той ни преповтаря по нов начин първата и втората Божия заповед: „Да нямаш други богове освен Мене! Да не си правиш кумир“ (Втор. 5:7-8). Бог няма да търпи никакви идоли в нашия живот – дори и когато тези идоли са собствените ни близки, деца, приятели, имот! Тук говорим за това как да бъдем истински ученици на

Исус, а не посетители на църковните богослужения. Ако любовта към близките ни и към самите нас не изглежда като омраза в сравнение с любовта ни към Господа, не можем да бъдем Негови ученици! Той ни призовава да Го възлюбим „с цялото си сърце, с цялата си душа и с целия си ум“ (Мат. 22:37). И точно там, единствено там, започва християнският живот! Всичко останало си е *идолопоклонство*, което само наричаме „християнство“!

Вярата, спасителната вяра, започва с покаяние от безбожния и грешен живот и с доверие, че единствено Христос, Божият Син, може да ни спаси от греховете ни и да ни дари с вечен живот! За да получим този вечен живот, Той ни призовава да се отречем от себе си, да понесем кръста си и да Го последваме. Цената за това, да бъдем Негови верни ученици, е да намразим и оставим всичко, което представлява идол в нашия живот и което ни пречи да се покоряваме и да се покланяме на Исус като на единствен Господ и Бог! Готови ли сме да платим тази цена днес? ▢

Национална обща молитва се проведе в Пловдив

Влади Райчинов

Хиляди евангелски християни се стекоха в пловдивската зала „Колодрума“, за да обединят глас и сърце в обща молитва за бъдещето на България. Инициативата се провежда за поредна година и е плод на съгласие между водачи на евангелски църкви за изграждане на братолюбив дух и инвестиране в събрания за съвместна молитва. Независимо от деноминационната си принадлежност, християни от цялата страна отделиха съботния ден на 1 октомври 2022 г. и посветиха това време за единно застъпничество, като Христово тяло, пред Божия престол.

Тази есен със съдействието на Студио 865 организаторите бяха подготвили няколко видео обръщения с призови от Стефани Кирякова, Влади Райчинов, Крис Захариев и Димитър Спилков.

„Преди пет години с редица пастори започнахме инициативата Общо молитвено движение и братолюбие – сподели адв. Спилков. – Събираме се заедно, за да се молим за благословение на България и да изграждаме единство.“

„Молитвата е истинско съкровище и аз съм благодарен, че родителите ми са ме възпитали да го оценявам и развивам“, сподели младият блогър Крис Захариев, а олимпийската шампионка по художествена гимнастика Стефани Кирякова от своя страна призова: „Като хора е важно да помним, че нашите възможности и усилия могат да достигнат само донякъде. След това трябва да предадем всичко в ръцете на Господ. Като млад човек бих искала да вярвам, че ще живеем в страна, където хората основават решенията си на молитва и ги възлагат на Господ.“

„Със съвместните си молитви наливаме основите на Божието дело не само сега, в нашето настояще, но и за десет,

двайсет, петдесет години в бъдещето ни – сподели Влади Райчинов и допълни: – Прекрасна възможност да отпразнуваме това, че сме една Църква в Христос!“

Водени от убеждението си в силата на молитвата в единство, тази есен почти три хиляди души откликнаха на призива и се събраха през съботния следобед. На подиума се редуваха представители на различни деноминации и райони в България: Димитър Спилков, Преси Петрова, Георги Тодоров, Огнян Серафимов, Вениамин Пенчев, Любо и Таня Петкови, Енчо Христов, Владимир Железов, Вероника Еленкова, Иван Иванов, Стефани Кирякова, Боян Петров, Иван Несторов, Валентин Георгиев, Жоржан Банов, Филип Рашев.

С решение на пастирския инициативен комитет страната е разделена на шест района: Северозападен, Северен централен, Североизточен, Югоизточен, Южен централен и Югозападен. Ежегодно всеки във всеки от тях се организира регионално молитвено събрание. По този начин пастори и вярващи по места се опознават и свикват с мисълта, че Христовото тяло включва всички онези, които са изповядали вяра в спасителното дело на Божия Син и следват Неговите заповеди с готовност, като Негови ученици.

Самият Господ Исус казва в първосвещеническата Си молитва: „И не само за тях се моля, но и за онези, които биха повярвали в Мене чрез тяхното учение, да бъдат всички едно; както Ти, Отче, си в Мен и аз в Тебе, така и те да бъдат в Нас едно, за да повярва светът, че Ти си Ме пратил“ (Йоан 17:20-21). Тук ясно се вижда, че за разширяването на Божието царство ние всички, които се наричаме с Христовото име и сме приели Неговото господство в живота си, имаме споделен дълг да работим в този свят заедно, в разбирателство, с изграждане на взаимно доверие и уважение, с братолюбие и единодушие в най-важните повеления, които ни е оставил Той: да обичаме Бога и да обичаме своя ближен.

Движението има профил във Фейсбук, видео канал в YouTube, както и страница в Интернет: www.molitvabg.org. Чрез всяка от тези платформи вярващите могат да се информират и да се включват в общите молитви на живо, или пък да ги проследят на запис.

По-рано тази есен националният координатор на движението за обща молитва и братолюбие Димитър Спилков изтъкна в интервю за *Евангелски вестник*: „В България чрез инициативата Общо молитвено движение се случва нещо историческо, което досега не е било. Братя и сестри методисти, баптисти, конгрешани, петдесетни и различни харизматици се събират заедно не еднократно, а редовно и стратегически, за да изградят като начин на живот общи молитви за нацията и за останалите народи в света, и да изразяват братолюбие и единство в Светия Дух като библийски стандарт.“

Следващата общонационална молитва ще бъде в София на 14 октомври 2023 г.

Как да разрешаваме конфликти в нашия брак

Цвете Куличева

През последните месеци на страниците на вестник *Зорница* разгледахме някои от изразенията на стабилния християнски брак: в какво се състои принципът за отделянето на младоженците от техните родители; как се изгражда взаимност и привързване между брачните партньори; какво означава двамата съпрузи да станат „една плът“.

Обсъдихме също какво означава да се стремим да изграждаме библейска връзка, така че помежду ни в рамките на брака да има осезаемо духовно и душевно единство. Спряхме се подobaващо и на може би най-важния въпрос в живота на човека (след спасението, разбира се): въз основа на какви принципи да изберем брачния си партньор. В настоящия брой идва моментът да кажем няколко думи за появата на конфликти в семейните отношения и начините за тяхното разрешаване.

Някои хора смятат, че християнското семейство е едва ли не идеално и в него никога не би трябвало да има каквито и да било конфликти. Какво бихме казали за подобно твърдение? Възможно ли е и редно ли е в нашите християнски семейства да има конфликти? И кои са условията, които предполагат появата на семейни неразбирателства?

виждания. Темпераментите и характеристиките им са се оформили в различна среда.

При тези условия е съвсем разбираемо, че понякога между двамата брачни партньори ще се появяват несъгласия, недоразумения и дори конфликти. В това няма нищо страшно. Всички можем да си припомним такива моменти. Колкото и да са неприятни, те са част от нашето всекидневие като хора, които носят в себе си белезите на Грехопадението. И големият въпрос тук е не толкова дали ще се появяват конфликти в нашите брачни отношения, а по-скоро как да ги разрешаваме по духовен и градивен начин.

Какви съвети ни дава Божието слово в това отношение? За всички видове конфликти има няколко прости (но пък невинаги лесни за изпълнение) библейски препоръки: да се предаваме на молитва; да се отнасяме към другия с любов; да намираме сили с Божия помощ да дадем прошка; и в крайна сметка да забравяме случилото се, да го оставяме зад гърба си.

Изключително важно в тази връзка е и да не позволяваме на гнева да ръководи мисленето ни, действията ни и думите ни. Ако даваме място на разгневяване, с течение на времето това отношение започва да загноява – и нещата стават по-лоши.

Преди всичко останало следва да помним, че бракът се сключва не между някакви небесни ангели, а между две несъвършени човешки същества. Всеки от двамата носи със себе си свои собствени слабости и недостатъци. Божието слово казва: „Ние всички в много неща грешим, а който не греша в говорене, той е съвършен мъж, способен да обуздае и цялото тяло“ (Яков 3:2). Конфликтите са резултат от нашето несъвършенство, дължащо се на греховната ни природа. В брака пристъпват двама души с различно мислене, с определени разлики в своите разбирания и

Това се получава, когато оставим възможност на лоши чувства да се загнездят в сърцето ни. Те пускат горчиви корени и ни подмамват да развиваме неудовлетворение, раздразнение и дълбоко огорчение.

Библията ни съветва: „Като Божии избрани, свети и възлюбени, облечете се с милосърдие, благодат, смирение, кротост, дълготърпение. Понасяйте се един друг и един на друг си прощавайте, ако някой има оплакване против някого. Както и Господ ви е простил, така прощавайте и вие“ (Кол. 3:12-13). В по-старите преводи първият глагол в 13 стих е „претърпявайте си“.

Понасяйте се един друг и
един на друг си прощавайте...
Както и Господ ви е простил,
така прощавайте и вие.

Колосияни 3:12-13

Тоест тук е включено *любящо търпение* към другия човек. На друго място апостол Павел пише: „Като отхвърлите лъжата, говорете всеки с ближния си истина, защото сме части един на друг. Гневете се, но без да съгрешавате. Слънцето да не залезе в разгневяването ви. Нито давайте място на дявола“ (Ефес. 4:26).

Как може да се гневим, без да съгрешаваме? Тези думи са предназначени принципно за Христовата църква, но с още по-голяма сила се отнасят и за християнския брак. Разковничето е да се пазим да изговаряме думи, които биха могли да наранят брачния ни партньор. „Никаква гнила дума да не излиза от устата ви, а онова, което е добро, за назидание според нуждата, за да принесе благодат“, пише малко по-надолу апостолът (29 ст.). Тоест онова, което произнасяме, би трябвало винаги да помага на другия човек за неговото изграждане във вярата.

За целта също така е важно и „слънцето да не залезе в разгневяването ви“ (26 ст.). Това означава да не позволяваме на гнева да се задържа в сърцето ни, а вместо това да го изповядваме пред Бога и пред брачния си партньор, а след това да си даваме един на друг прошка. Задържането на гневни чувства в действителност дава възможност на Сатана да връща хората към предишното поведение на стария човек. А оттам и взаимоотношенията се вгорчават и се допускат грех.

Бракът се състои от двама несъвършени хора, които често пъти имат коренно различни характери и носят със себе си стари слабости и недостатъци. Но ако сме християни, ние трябва да полагаме старания да бъдем пример във всяко отношение.

В тази връзка бих искала да добавя още една мисъл. Важен пример за околните хора (а и за децата ни) е не само това, че съумяваме да решаваме конфликтите си, а най-вече как точно намираме пътя към това разрешаване. Създателят на брака е готов да ни помага винаги да решаваме проблемите помежду си с християнска любов, с духовна мъдрост и с пълна простителност. Нека Той винаги да бъде на първо място в нашия брак и да ни помага да намираме най-добрия изход от всеки конфликт, за взаимно изграждане във вярата. □

(Следва.)

Да стиснеш ръката на Били Съндей

Точно 160 години от раждането на известния благовестител

п-р Станислав Алексиев

„Църквата се нуждае от борбени Божи мъже, а не от четирикраки християни с гръбнаци от желе и ласкави очи.“ Това проповядва благовестителят Били Съндей, един от водачите на църковното съживление в началото на XX век в САЩ. **Уилям (Били) Ашли Съндей** е роден в щата Айова преди точно 160 години: на 19 ноември 1862 г. Неговият баща не доживява да види сина си. Той е беден фермер и зидар, който се включва в Гражданската война на страната на армията на Конфедерацията на южните [робовладелски, б.р.] щати, но умира от инфекция няколко дни преди раждането на бебето.

Били расте в бедност. Той е болнаво дете и често трябва да го носят или водят до лечебницата. Но постепенно, след като пораства, става усърден труженик, каквито са всички работници от прерията. Майка му се омъжва повторно, ала пастроктът се оказва алкохолик, който скоро изоставя семейството. Затова Били трябва да постъпи в сиропиталище, тъй като средствата не достигат. Там той получава добро образование и открива своите спортни способности. Започва усилено да се занимава с баскетбол. Той е толкова добър, че става играч от професионалната висша лига. Това му носи известна финансова независимост. Така, след тренировките и мачовете, той се шие из местните кръчми и увеселителни заведения.

Веднъж, след като се е почерпил добре, излизайки от поредния „хоремаз“, той чува евангелски песни, изпълнявани от представители на Пасифик Гардън Мишън, които чрез музика и проповед споделят Благовестието. Така, въпреки алкохолните градуси, Били Съндей предава живота си на Господ Исус. След това всичко се променя! Той започва да изучава Библията и изоставя баскетбола. Става секретар на чикагската мисия YMCA („Асоциация на млади мъже християни“). А впоследствие става организатор на улични благовестителски събрания.

Били Съндей организира благовестителския си екип като същински водевил – със секретари, асистенти, хор и местни доброволци. Благодарение на известността си, спечелена покрай баскетбола, той набавя предварително средствата за палатковите събрания. През 1909 г. към него се присъединява Хоумър Родехивър, изключителен ръководител на хваление и тромбонист. Той работи за Съндей години наред.

Фотография на Били Съндей по време на негов проповед
/ източник: patreon.com/christianlibrary

Драматичният талант на Били привлича хиляди хора, дошли да видят лудориите му, да чуят скоростните му речи и да наблюдават пантомимите му за борба с дявола. Той ръкомаха, подскача на амвона и прави

всичко възможно да задържи вниманието на слушателите си. Посланието му е насочено срещу алкохола, мързела, апатията и имигрантите. Той натрупва състояние – понякога (според един недоволен певец от екипа му) и като не плаща на помощниците си.

Разбира се, в края на всяка една такава проповед, Били призовава хората да излязат напред, за да приемат Исус в сърцата си. Но неговият призив няма нищо общо с тясна-

та порта и носенето на кръста, за което проповядва Христос. Съндей обича да пита: „Колко от вас, мъже и жени, ще скочат на крака, ще се спуснат и ще кажат: Бил, ето моята ръка за Бога, за дома, за моята родина, за да живея и побеждавам за Христос?“ Стискането на ръката на Били Съндей е неговият начин да покаже, че взаимоотношенията на другия с Бога са вече наред. Хиляди хора се втурват напред, за да поемат ръката на ексцентричния проповедник.

Но има ли реален резултат от всичко това? Например, кампанията му в Ню Йорк привлича общо милион и половина души и отчита около милион „обръщенци към вярата“. Обаче мнозина от новоприелите Исус не са сигурни какво означава тяхната стъпка напред и малцина от тях действително се присъединяват към някоя местна църква. Въпреки това емоционалните и драматични похвати на Били Съндей проправят пътя на бъдещите благовестители, които се учат и от неговите неуспехи и разработват методи за последващи действия. Така например той става пионер в организирането на известните „походи за Христос“, които по-късно се практикуват и от такива големи имена като Били Гръм.

Ето защо е важно всеки човек да служи на Бога, да се учи от грешките си, да ги преодолява и да продължава напред. Защото Бог може да го използва, за да направи от него новатор като Били Съндей.

Благовестителят умира на 6 ноември 1935 г. след прекаран сърдечен удар – само няколко дни преди да навърши 73 години. ▢

Съживлението иска жертви

Били Съндей | извадка от проповедта *Нуждата от съживления* | източник: hopefaithprayer.com

Кога да очакваме съживление? Ще го видим, когато църквата започне да скърби поради ширещото се нечестие около нея; когато си готов да жертваш чувствата си, за да има съживление. Ще кажеш: „О, г-н Съндей нарани моите чувства...“ Никак не понасям докачливи хора! Бъди готов да пожертваш чувствата си.

Жертвай от бизнеса, от времето, от средствата си! Даряваш ли за Божията кауза? Тя се нуждае от пари досущ като всяка железопътна или корабна компания.

Ако се изправиш и рискуваш името си и работата си, за да разберат хората, че следваш Исус Христос, ето това е жертвоготовност! Някой трябва да е готов да бъде уволнен заради вярата си. Някой трябва да пожертва времето си, средствата си, името си за Христос!

Съживление няма да видиш, ако искаш сам да управляваш средствата и методите, които всемогъщият Бог е определил за тази цел. Бог използва каквото Той реши. Не ти ръководиш нещата. Остави Го да прави каквото иска. Недей да мрънкаш, ако някои Негови методи не ти допадат. Не ти е работа това.

Как да видим съживление? Разкопавай твърдата почва и я засявай. Не оставяй земята на угар! Разоравай земята, която има само плевели и трънаци, само смачкани консерви и парчета от тухли! Знаеш ли какво е земя, оставена на угар? Никога не е била засявана. Ето, кметът на Детройт г-н Пингри видя как около града има хиляди и хиляди акри земя на угар. Тогава общината я засади с картофи и сега има храна за бедните.

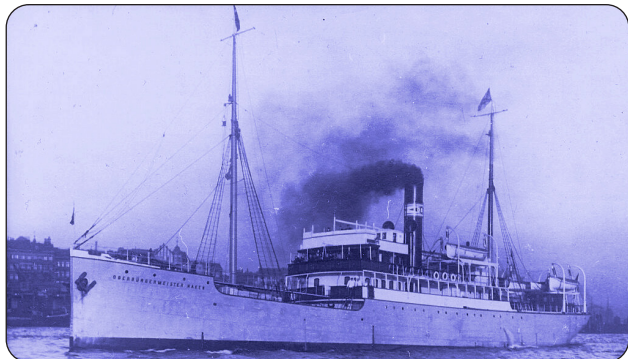
Има хора, които никога не са сторили нищо за Христос. А не се съмнявам, че има и проповедници, които така и не са сторили нищо за Всемогъщия. Край нас има хиляди и хиляди акри земя на угар, която никога не е била орана или засявана. Огледай миналото си, сегашното си и бъдещето си – а после намери молив с лист хартия и опиши греховете си. И ги изповядай, но конкретно, един по един. Обобщената изповед не се брои. Кажу Му: „Господи, аз съм кльокар“, или: „Боже, сърцето ми е вледенено.“

Желанието ти за съживление се измерва по степента на себеотрицание и готовността да изявяваш Исус Христос пред хората наоколо. Не обвинявай Господа за липсата на съживление. Стегни се и поemi своята отговорност!

Николай Бердяев и „Философският параход“

п-р Владимир Железов

Интересна сцена от историята на Руската империя е нейният крах и началът, по който новоизгрялата болшевишка власт се справя с интелектуалците-дисиденти. „Философският параход“ се е превърнал в събирателно название за поне пет пътувания с кораби, при които принудително са изселени различни дейци на науката и културата, несъгласни с авторитарната политика на болшевиките. В периода от 29 септември 1922 г. до 17 февруари 1923 г. общо над 160 влиятелни университетски преподаватели, лекари, писатели, икономисти, религиозни фигури и философи са принудени да напуснат страната на борда на два немски кораба: *Oberbürgermeister Haken* и *Preussen*. Сред тези интелектуалци са такива видни религиозни философи като Сергей Булгаков, Николай Бердяев, Николай Лоски, както и изявените учени Питирим А. Сорокин (един от основателите на съвременната социология), акад. Нестор А. Котляревски, акад. Франц Ю. Левинсон-Лесинг, математикът проф. Дмитрий Ф. Селиванов. Всички експулсирани учени получават тази „чест“, понеже не са съгласни със съветския политически режим и неговата идеология. Те са прогонени безпардонно, като им се позволява да вземат единствено чифт дрехи, обувки и два чифта бельо. Всичко ценно, което притежават, е конфискувано: бижута, пари, облигации. Заедно с членовете на семействата им, изгонените са между 228 и 272 души.

Параходът *Oberbürgermeister Haken*
/ източник: karenina.de

Този мрачен за руската интелигенция епизод започва на 2 март 1917 г., когато в Петроград руският император Николай II е принуден да се откаже от престола в полза на своя брат Михаил Александрович, а на следващия ден новият император абдикира. Това бележи края на руската царска династия. Последвалите опити да се постави началото на нов либерално-демократичен политически режим се проваля и в мътните води на възникналия хаос. Владимир Илич Ленин „улавя рибата“ на властта. През октомври същата година, той извършва преврат, при който на власт идва неговата партия на болшевиките. Така в Русия се поставя началото на нов диктаторски държавно-устройствен модел. Болшевишката революция с методична безкомпромисност се разправя с всяко социално, професионално и културно пространство, в което свободното слово е на почит. Този процес започва с едно писмо от 1918 г. на министъра на здравеопазването Н. А. Семашко до Ленин

Цялата история в значителна степен е грях, кръвопролитие и насилие. За християнската съвест е трудно да приеме историята. Това е основен парадокс на християнското съзнание. Историята трябва да приключи, да бъде създадена от Бога, защото в нея не се осъществява правдата на Христос.¹

Николай Бердяев

и членовете на Политбюро. Семашко се оплаква и търси подкрепа за противодействие на опозиционните партии, които увеличават влиянието си сред различни специалисти – лекари, агрономи, инженери, техници и юристи – търсещи по-голяма автономия за различните свои синдикални структури и разграничаване от близките до властта паралелни сдружения. Броят на недоволните от властта нараства след отнемането на автономията на университетите през 1921 г. и подчиняването им на болшевишкия идеал за създаване на ново социалистическо общество. Министър Семашко се притеснява и от намерението на специалистите да организират независими издателства за своята научна литература. Това, разбира се, е в остро противоречие с „демократичния централизъм“ на Ленин – т.е. на принципа, че отворена дискусия по спорни политики и решения във връзка с тях трябва да се водят единствено в рамките на партията и от хора, споделящи болшевишката идеология. В отговор на писмото на Семашко, Ленин пише до генералния секретар на ЦК на КПСС Йосиф Сталин да задейства тайната полиция, която да се справи с непокорните антисъветски лекари. Сталин внася предложението в Политбюро, което гласува „за“ и след като издава декрет за справяне с антисъветските групировки сред интелигенцията, поставя начало на репресиите – първоначално срещу свободолюбивите лекари, а малко по-късно и срещу други „антисъветски“ групи като професионални организации, университети, научни дружества, търговски организации и т.н.

Много хора са изселени по места във вътрешността на Русия, а други са прогонени от страната. На 31 август 1922 г. вестник *Правда* публикува предупреждение, което ясно разкрива духа и целта на мерките, предприети от болшевиките срещу научните дейци, отличаващи се със своята свободна мисъл: „Най-активните контрареволуционни елементи от средите на професорите, лекарите, агрономите, писателите са изпратени отчасти в северните провинции на Русия, отчасти в чужбина [...] Прогонването на активните контрареволуционни елементи и на буржоазната интелигенция е първото предупреждение на съветското правителство по отношение на тези слоеве. Съветското правителство ще продължи високо да цени и подкрепя по всякакъв начин онези представители на старата интелигенция, които работят лоялно със съветското правителство [...] Но тя ще продължи да изкоренява всеки опит да се използват съветските възможности за открита

или тайна борба срещу работническо-селската власт, с цел възстановяване на буржоазно-помешчическия режим.“ Владимир Ленин смята религиозните мислители и философи за „идеологически роби на буржоазията“, които се борят за възстановяването на старата капиталистическа система в Русия.² Той следи с тревога изключителната активност на Свободната академия за духовна култура (създадена от Бердяев през 1918 г.), както и възобновяването на Психологическото дружество към Московския университет (1918 г.), създаването на Свободното философско общество („Волфила“) в Петроград и на неговите клонове в Москва и Чита, както и на много други философски, исторически и социологически общества.³ В кремълската библиотека на болшевишкия лидер се намират книги на Бердяев, Булгаков, А. Я. Волински, И. А. Илин, И. И. Лапшин и много други, които са набелязани като идеологически врагове и прогонени от страната. Болшевиките не могат да търпят конкуренция по отношение на светогледни концепции, особено на такива, които поставят под съмнение моралното превъзходство на социалистическото общество. Ето защо представителите на „работническо-селската власт“ си поставят за цел да се справят решително с тези, които създават и разпространяват подобни идеи. Лев Троцки нарича изгонването на интелектуалците „болшевишки хуманизъм“ и с осезаемо разочарование заявява: „Ние изгонихме тези хора, защото нямахме претекст да ги разстреляме, а беше невъзможно да ги търпим.“⁴

Интересна е историята на Николай Бердяев, който е сред първите „щастливци“, изгонени с „философския параход“. Бердяев съзира опасността за духовната култура, която носи със себе си революционният светоглед на болшевишката власт: „Светогледът, който доминираше в революцията, не само не признаваше съществуването на духа и духовната

>>

¹ Н. Бердяев, *Съчинения в 6 тома*, Том 6: *Самопознанието* (София, 2007), 179 с.

² А. Тимофейчев, „Философският параход“: защо Ленин гони интелектуалците на Русия? (bg.rbth.com).

³ Редом с тях, през 1917 г. е основано Обществото на историческите, философските и социалните науки при Пермския университет, а през 1921 г. – Философското общество при Донския университет. През 1919 г. в Петроград е възстановено Социологическото дружество, с активното сътрудничество на П. А. Сорокин.

⁴ Пак там. Вж. също статията „Философският параход“ (ru.wikipedia.org).

⁵ Бердяев, *Самопознанието*, 737 с.

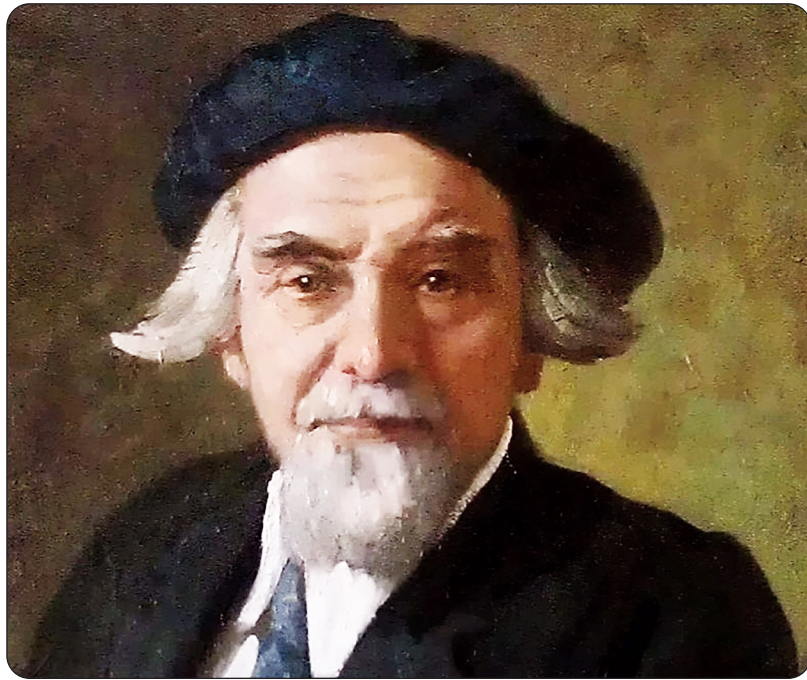
⁶ Пак там, с. 738.

⁷ Пълното име на ЧК: „Всероссийская чрезвычайная комиссия“. Б.р.

⁸ Бердяев, *Самопознанието*, 742 с.

⁹ По онова време в Германия; днес, Шчечин в Полша. Б.р.

>> активност, но и разглеждаше духа като пречка за осъществяването на комунистическия строй, като контрареволуция⁵. Затова руският мислител не остава пасивен, а още през 1918 г. създава т.нар. Свободна академия за духовна култура (САДК), която просъществува три години до напускането му на страната. Почти 20 години след закриването ѝ той пише следното: „Значението на Свободната академия за духовна култура беше в това, че през тези трудни години тя беше като че ли единственото място, където мисълта течеше свободно и се поставяха проблеми, които бяха на висотата на една качествена култура. Организирахме курсове, лекции, семинари, публични събрания с дебати. [...] По едно време изнасях лекции и ръководех семинар в помещението на Центроспирт. По този повод *Правда* писа, че в съветско учреждение се изнасяли лекции на духовно-религиозни теми и това не бивало да се търпи [...] Тъй като бях председател на САДК, бях извикан да давам обяснения в ЧК, призован беше и председателят на Центроспирт [...] Всичко се размина, но сигурно и този случай е бил отнесен към фактите, които станаха повод да бъда изгонен от съветска Русия⁶. Впоследствие Бердяев е арестуван два пъти. При първото му задържане през 1920 г. той престоява във вътрешния затвор на ВЧК във връзка с делото за т. нар. „Тактически център“, към което Бердяев няма никакво отношение. Тогава

Николай Бердяев; портрет от неизвестен автор, рисуван в Париж / източник: epochtimes.bg

той е разпитан лично от председателя на ВЧК⁷ Феликс Дзержински, който изслушва внимателно обяснението на Бердяев какви религиозни, философски и морални причини са го оформили като идеологически противник на комунизма и се убеждава, че философът няма политически амбиции. Освобождава го, но не му позволява да напусне Москва без разрешение.

За известно време след този случай Бердяев е оставен на спокойствие, но през 1922 г. положението се променя. Създава се силен антирелигиозен фронт и започват преследвания по религиозни причини. През август 1922 г. Николай Бердяев е

отново арестуван и престоява около седмица в затвора на ВЧК (междувременно преименувана на ГПУ). Той е освободен, след като му заявяват, че го гонят от съветска Русия и че трябва да напусне страната. Принуден е да подпише документ, в който се предупреждава, че ако бъде видян на границата на СССР, ще бъде застрелян на място. Раздялата с родината е болезнена за Бердяев. Той пише: „Бях изгонен не по политически, а по идеологически причини. Когато ми съобщиха, се натъжих много, защото не исках да емигрирам.“⁸ Месец по-късно, на 29 септември 1922 г., той е експатриран заедно с други интелектуалци, които заедно със семействата си наброяват приблизително 75 души. Отпътува за Петербург, а оттам с парахода *Oberbürgermeister Haken* – за Щетин⁹ и Берлин. Годините, които прекарва в изгнание, се превръщат в катализатор на творческата му дейност, какъвто е случаят и с други руски интелектуалци. Далеч от своята родина, Бердяев написва повечето от своите най-четени и влиятелни творби: *Предназначението на човека*, *За достойнството на християнството и недостойнството на християните*, *Философия на свободния дух*, *Мирогледът на Достоевски*, *Самопознанието* и др. Умира на 24 март 1948 г. в град Кламар, Франция. Николай Бердяев остава в историята като един от най-четените и уважавани философи-екзистенциалисти от руската духовна традиция. ▢

ПРЕЗ ТОЗИ МЕСЕЦ

Мартин Кемниц и лутеранското богословие

п-р Данаил Изнатов

Мартин Кемниц е роден преди 500 години, на 9 ноември 1522 г., в едно градче близо до Бранденбург, Германия. Той е един от водещите богослови, които развиват лутеранската традиция. За него някои казват, че „ако вторият Мартин не беше дошъл, то първият Мартин нямаше да остане“. Макар да сме убедени, че приносът на „първия“ Мартин (т.е. Лутер) е несравним с този на който и да е от неговите последователи, горното изказване подчертава колко важно е един водач на духовно обновление да намери помощници, които да схванат и предадат на следващите поколения най-ценното и най-същественото от неговите идеи.

Мартин Кемниц учи във Витемберг, когато там преподава „дясната ръка“ на Лутер, Филип Меланхтон. Но първоначално Кемниц се увлича повече от математика и астрология. През 1550 г. той е назначен в Кьонигсберг (сега Калининград) като библиотекар на граф Алберт Пруски. Това му помага да продължи богословското си образование. Запознаването със съчинения на ранни християнски писатели и на неговите съвременници, както и влиянието на Филип Меланхтон, му помагат

Мартин Кемниц; гравюра от около 1600 г. / източник: Wikipedia

на Писанието, че грехът не е само външен акт, а владее волята и емоциите на човека, така че той не може да се спаси с добри дела или заслуги пред Бога. Първородният грях е себелюбива склонност по рождение, покваряваща всяко човешко действие. Затова той защитава учението за спасение по Божия благодат, само чрез вяра (като отговор на Божия дар на спасение). Освен това намира за необходимо да постави и ударение върху учението за взаимоотношенията между божествената и човешката природа

да изостави глупостта на астрологията и да насочи интереса си към идеите на Реформацията, особено тези на Лутер.

През 1553 г. той се връща във Витемберг, като приема служението на пастир и на преподавател в университета. В основата на неговите лекции заляга курсът по систематично богословие на Филип Меланхтон, снабден с коментари и публикуван под заглавието *Loci communes rerum theologicarum* („Общи места в богословието“) през 1521 г.

Подобно на Меланхтон, Мартин Кемниц на свой ред настоява, въз основа

на Исус Христос, с коментар върху работата на вселенските събори на Църквата през V век. Защитава и Лутеровото схващане за реалното присъствие на Христовото тяло и кръв при Причастието.

Като важно съчинение на Кемниц се приема критичното изследване на документите от Тридентския събор, проведен през периода 1545-1563 г. и утвърждаващ в съвременна форма догматите на Римокатолическата църква. Част от тези формулировки са били насочени срещу настъплението на реформационните идеи.

През 1568 г., заедно с богослова Якоб Андреа, Кемниц започва работа върху фундаментален труд, който представлява опит за преодоляване на настъпилите разногласия в лутеранските среди (след смъртта на Лутер през 1546 г.). Така през 1577 г. двамата издават на немски т.нар. „Формула на съгласието“, обобщаваща доктриналните позиции на лутеранството. Смята се, че чрез нея е постигнато приемливо общо изложение на лутеранската вяра за различните лутерански крила, които имат вече по-самостоятелен живот. Документът следва известно развитие спрямо радикалната основа, положена от Лутер, но все пак запазва главното направление и цели на Реформацията. Книгата е издадена по заповед на курфюрста на Саксония Август и е съгласувана с по-широк кръг от лутерански богослови. По-късно тя е преведена и на латински под заглавие *Formula Concordiae*. ▢

„Навсякъде има души, които жадуват за живота слово Божие“

Свидетелство на п-р Марин Маринов | Пловдив, 17 март 1998 г.

следва от 1 стр.

И тъй като за дълги години църквата ни е била без пастир, баща ми беше един от най-редовните проповедници на амвона до смъртта си.

В дома ни цареше дух на любов, на радост в Господа и на гостоприемство. Библията беше най-почитаната и четена книга в дома ни, а домашният олтар се поддържаше с особена любов и постоянство от нашите родители, които бяха дълбоко духовни християни, с непоколебима вяра и с високо морален живот и поведение. Независимо от бедността – родителите ни се прехраняваха с обработване на малкото наследствена земя и такава, взета под наем, – ние от малки бяхме научени да бъдем благодарни. Да се молим преди храна, преди лягане, след ставане; и при всички особени случаи, радостни или скръбни, да уповаваме на Бога.

Към благоприятните условия на това християнско възпитание може да се прибавят лятната детска градина в църквата, която посещавах, и детското неделно училище. Така, че от най-ранна детска възраст в душата ми е горял огънят на една жива, непоколебима вяра в Бога и безкрайна любов към Господ Исус Христос и към църквата Христова. Те прераснаха в духовни опитности с моя Спасител, които са ми носили много радостни преживявания.

След четири години в основното училище в Коматево, последваха три години в прогимназията в съседното село Марково и пет години в мъжката гимназия в Пловдив. На 30 юни 1943 г. получих дипломата и на 1 юли бях в казармата, а няколко дни след преврата на 9 септември 1944 г. бях изпратен на фронта срещу Германия като танкист разузнавач.

След завръщането ми от фронта, издържах успешно конкурсни изпити и записах медицина в новооткрития университет в Пловдив. Но през зимата на 1948 г. комунистическите власти проведеха чистка в университетите и аз, след седем семестра обучение, бях изключен. Веднага бях поставен под домашен арест. Тоест, трябваше сутрин и вечер да се разписвам при кмета на Коматево.

Плахи стъпки в проповедническата практика направих още като ученик в гимназията. Пак тогава бях избран за секретар, а по-късно и за ръководител на Младежкото християнско дружество при църквата. Научих се да свиря на хармоника и станах ръководител на младежки хор при църквата.

На 29 април 1951 г., Възкресение Христово, след радостното и украсено с хорови изпълнения богослужение, с група младежи от църквата решихме да се разходим до съседното село Първенец, разположено в подножието на Родопите, с хубав парк, през който тече река. Имаше някакъв фестивал. Там, в една тясна уличка ме арестуваха. Бях отведен в Пловдив, а оттам – в Пазарджишкия затвор. Следствието продължи при неописуемо тежки условия и непрекъснат физически и психически тормоз. Аз бях активен член на Земеделския младежки съюз, но редом с това „провинение“, по-голям натиск и акцент в разпитите ми бяха насочени към дейността ми в църквата, вероятно въз основа на досието ми. За два месеца следствие изгубих една трета от телото си. От бързото отслабване и терора, плътта ми се стопяваше и изтичаше от няколко огромни циреи. Изпращането ми в лагера „Трудово възпитателно общество, Белене“ на остров Персин на р. Дунав беше облекчение.

Там веднага попаднах в компанията на група евангелски пастори, които бяха отпаднали от списъка на подсъдимите или бяха избегнали двата „пастирски процеса“ през 1949 г. и бяха изпратени в лагера на о-в Персин. Това бяха: Стефан Градинаров, Кирил Йотов, Костадин Бозовайски и Трифон Димитров от Съборните евангелски църкви; п-р Иван Игов от Баптисткия съюз и п-р Коста Бранков от Петдесетия съюз. Там бяха и миряните Колю Костов от Каменна река и вуйчо ми Игнат Проданов от Поповица. Тази пъстра компания показва, че във време на страдания Божиите чада могат да забравят за гребните, второстепенни различия и да бъдат едно в Господа! Адвентният пастир Георги Шемков бе успял да вкара един Нов завет в малък джобен формат, освободен от твърдите си корици. Тая малка книжка се превърна в най-голямото съкровище за нас, минаваше от ръка на ръка и за известно време носеше радост и утеха за онзи, до когото достигаше, да я чете в откраднати мигове свободно време, скришом, поради многото „антени“ (т.е. доносници) около нас.

Преписал от оригинала:
Ангел Тинев (6.10.2022 г.)

Подготвил, със съкращения:
п-р Станислав Алексиев

В лагера се запознах с бъдещия си тъст, известния пловдивски адвокат Борис Николов Чобанов, който бе заемал различни длъжности: околийски управител, председател на пловдивската индустриална камара, председател на пловдивския мострен панаир и народен представител.

Това беше сурово време. Време на тежки изпитания: глад, тежък каторжен труд, непрекъснати унижения и стремеж да те накарат да забравиш, че си човек. Зимно време мръзняхме под групите си – части от войнишкото облекло на непознати за нас армии, някои надупчени от куршуми и със засъхнали петна от кръв. Бараките, в които спяхме по 200-300 души, бяха направени от върбови плетове измазани с кал, много често още съвсем мокра, с по 20-30 см поникнал ечемик. Покривите бяха от снопчета суха тръстика. Наровите бяха на два етажа, като всеки от нас разполагаше с 40 см. За да бъде възможно да се съберем всичките, трябваше да спим с глава, поставена между два чифта нозе. Цялата зима от началото на ноември 1952 г. до края на март 1953 г. спях на горния нар в барака без покрив – под открито небе. При страхотните зимни вихри, които лудуваха по течението на р. Дунав, много често се събуждахме затрупани от сняг.

Християнското възпитание, християнският дух и християнският морал бяха моята сила. И благодаря на Бога за това! Дори и в най-трудните мигове най-здравата опора е присъствието на Господ Исус Христос.

В тази непосилна борба все пак оцеляхме. Защото Божието търпение си има граници. След смъртта на Сталин (на 5 март 1953 г.) в държавите под комунистическо иго, една по една, започнаха процеси на разведряване и амнистии. Извадиха ни отвъд телените мрежи и ни върнаха измачканите цивилни грехи. Така на 28 август 1953 г. посред нощ пристигнах в Коматево. Бях изминали точно 28 месеца от помрачения Великден: денят на арестуването ми. Майка ми се беше поболяла от мъка и тревога, и животът ѝ едва не бе изтръгнат от ноктите на смъртта. Сестра ми Мария от Кричим бе дошла да я види и насърчи. Беше голяма радост.

Започвах нов живот! Бях на двадесет и девет години. Тежките изпитания и преживявания бяха закалили характера ми и укрепили вярата ми. Бях пораснал духовно и се бях научил във всичко да уповавам на Бога! Но този „нов живот“ бе белязан с печата на „позора“ пред властници, партийни и стопански авторитети. Земята ни беше отнета и родителите ми изнемозваха материално. Много трудно беше да се намери нормална и редовна работа. Участието във войната, ордени, раняването не правеха впечатление, защото

>>

Смъртта, погребението и завещанието на дяда Методия

Зорница, 16 ноември 1922 г.

На 1 ноември 1922 г. почина старозагорският митрополит Методий. С ясен ум и пълно съзнание е бил последният му час. Напоследък страдаше от склероза.

Методий Кусев е един от първите ратници за българската черковна независимост. Неговите дела в духовна, черковна, политико-обществена, народна и културна области, са така крупни, че не може съвременният публицист и общественик да отмине и не отбележи националната загуба на Методий Кусев. Своята обществена дейност е започнал с борба в първия народно-черковен събор в Цариград през 1871 г., наложил се като делегат от Битолската епархия, какъвто една част от съборяните не са искали да приемат. Всичкият негов живот е поредица на възли от борби. Навсякъде той застава като камък, о който се препъва невежеството. [...]

Погребението се извърши в неделя (4 т.м.), започна в един час след обед и приключи в шест-седем часа след обед. Буквално целият град взе участие в голяма процесия. Около 8-10 000 души се движеха в тази процесия, която потегли с тялото на покойника от църквата „Св. Димитрий“, премина покрай църквата „Св. Троица“ под полите на „Аязмото“, премина покрай църквата „Св. Никола“ и спря след 1 1/2 час в църквата „Св. Богородица“, на долния край на града, където се извърши опелото и се произнесоха речи. Първ говори Търновският митрополит, начело на когото духовенството извърши опелото и погребението на дяда Методия. Той каза, че не познавал дяда Методия и днес случайно прочел във вестниците за неговите дела. Това направи на мнозина от слушателите неприятно впечатление; един млад митрополит,

Митрополит Методий Кусев;
Албум „Алманах Македония“ (София, 1931 г.)
/ източник: Wikipedia

делегиран за погребението на друг стар митрополит, да не знае за неговия живот и дела, когато учениците от гимназиите са чели в IV том на К. Величковите съчинения разказа „Иди задо мною, Сатана!“ и знаят за делата на дяда Методия, че събираниите от него данни за турските зверства по Средногорското въстание, предадени в ръцете на американците Лонг и Уошбърн и

изнесени от тях в английския печат, раздвижиха общественото мнение в Европа за освобождението. [...]

Културната страна от дейността на дяда Методия е тридесетгодишният му труд за залесяване на върха „Аязмото“ над Стара Загора и съседните върхове с десетки хиляди декари, където днес е един разкошен парк с редкостни от хвойнови гървета и кипариси. Прокараните води, модерният пчелин, разсадниците и лозята му струват милиони, а цялото предприятие се оценява на стотици милиони и милиард дори. [...]

Завещанието на покойния очакваха да чуят мнозина тук на гроба. Покойният не е имал никакво материално богатство. Той почина беден, какъвто е бил и през повечето време на живота си. [...] Аз обаче, пишущият, който имах разговор с покойния преди 25 дни, ще предам на българите две ценни завещания, които чух от него.

Първо, вярата. Дядо Методий бе верующ. Той ми каза, че вярва в седмия стих от шестата глава на Галатяните: „Бог поругае не бива, понеже каквото посее човек, това ще и да пожъне. Не могат човеците да поругават Бога и Неговата правда и да не получат заслуженото.“ [...]

Второ, повече познание. Макар и като екзархийски протосингел да е направил много за откриване на училища, макар и сам да е бил будител на народа за просвета, сам той на 35-40-годишна възраст отиде в Русия да следва Семинария и Духовна академия. Макар да видя страната ни покрита с училища, той пак намира, че народът ни няма достатъчна просвета и познания. [...] Трябва ни повече познание, за да не сме слепи русофили или покорни и слепи германофили, а будни и просветени българи. ▢

>> в задължителната автобиография не можех да не пиша, че съм вярващ, че съм изключен студент и че съм бивш лагерист.

През 1958 г. се ожених за Ценка Борисова Чобанова от Пловдив. Запознахме се в Пловдивската евангелска църква, където пеехме в хора. След лагера (1953 г.) се бях включил много по-активно в духовния живот на църквата в Коматеево. Проповядвах доста по-често, отколкото преди лагера, и същевременно с това свирех като самостоятелен органист, макар и самоук. През есента на 1979 г. п-р Ламбри Мишков направи предложение да заема амвона в Пловдив. Така станах отговорен проповедник в Евангелска съборна църква

Сградата на ЕСЦ (Пловдив) днес
/ източник: PlovdivTime.bg

(гр. Пловдив), където на една особено тържествена служба на Благодарствения ден, 24 октомври 1982 г., бях ръкоположен като пастир.

Но на 14 юли 1985 г., по настояване Павел Иванов (наложен от репресивните органи за председател на Съюза на съборните евангелски църкви), от милицията ми наредиха да напусна амвона. След това, за съжаление, някои църкви, включително и моята родна църква в Коматеево, затвориха вратите си и амвоните си за мене.

След смъртта на п-р Ламбри Мишков на 23 декември 1987 г., в пловдивската Евангелска съборна църква настана хаос. Мина доста време. После П. Иванов проведе избор за пастир, без да изпрати предизвестие на църквата и в присъствието на не повече от 40 членове. Интересното е, че както свидетелстваше той по-късно, под натиск от милицията вече е имало изготвена заповед за назначаването на определен човек за пастир и целият избор е бил само една игра. През април 1989 г. приех поканата на църквата в Поповица да поема амвона и веднъж месечно да посещавам това общество.

На 9 октомври 1998 г. ми предстои да навърша 74 години. Вече съм на възраст и когато се връщам от далечни пътувания като Благоевград, Разлог, Баня, Елешница, Церово или Каменна река, наистина

съм уморен физически, но в душата ми е песен, радост и пълно удовлетворение от чувството за изпълнен дълг, от спомена за одухотворените лица на скъпите братя и сестри, чисти и достойни души, които поглъщат с радост Благовестието и с които ни свързва Христовата любов, и от незабравими преживявания на радостно общение. Сърцето ми е стоплено от светещите погледи и от множество благодарности, с нескончаемостта: „Благодарим. Бог да ви благослови! Но идвайте по-често!“

Такива реакции са неустойими! Затова, ние, пастири и проповедници, никога не трябва да пренебрегваме „дълбоката провинция“ и да не забравяме, че навсякъде има души, които жадуват за живота слово Божие! Колко добре е да бъдем всички и винаги заедно, но това е възможно само във вечността, при Бога. Но за това е необходимо устояване и подвизаване в добрия подвиг на вярата, защото „който устои докрай, той ще бъде спасен“.

Без Теб не мога жив да съм,
Пребъдвай с мене всякога;
Не ме оставяй Ти съвсем,
Без Теб не смея да умра!

п-р Марин Стефанов Маринов
(9 октомври 1924 г. – 5 октомври 1998 г.)

Спасение чрез подчинение на папата?

Булата *Unam sanctam* от 1302 г.

Тодор Велчев

„Има само една свята (*unam sanctam*) католическа и апостолска Църква, извън която няма нито спасение, нито прощение на греховете...“ Така започва булата, издадена от папа Бонифаций VIII на 18 ноември 1302 г. Тя влиза в историята под заглавието *Unam sanctam* и все още предизвиква дълбоки противоречия. Особено смущаващо е последното изречение: „Заявяваме, казваме ясно и утвърждаваме, че за спасението на всяко човешко същество е напълно необходимо подчинението на римския понтифекс.“¹

Булата представлява официално папско послание. Понятието произхожда от кръглият оловен печат (лат. *bull*), с който били запечатвани такива документи. Въпросната була от 1302 г. била написана като последен удар в продължителната словесна война между папата и френския крал Филип IV „Хубави“. Предпоставките за конфликта ни отвеждат обаче по-назад в средновековната история, когато възниква спорът дали папата трябва да има върховна власт не само по духовните въпроси, но по отношение и на проблемите на настоящия век („мечът на временното“). Особено упорити в съпротивата си срещу папското господство са наследниците на франкските крале в Германия и Франция от XI век. Известно време везните се накланят към Рим, но конфликтът между Бонифаций VIII и Филип IV бележи обръщане на тенденцията.

Непосредствената причина за сблъсъка между две личности с войнствен дух е налагането на тежки данъци върху свещенството във Франция. Папата заявява, че с греховете си кралят дава лош пример

на народа под негово управление. Той свиква епископски събор, който трябва да обсъди нужните реформи във Френската църква. Филип IV обаче не разрешава на френските епископи да присъстват, с аргумента, че с този си акт папата предявява претенции за върховна феодална власт над цяла Франция. Римският епископ отрича категорично, но признава, че тече подготовка за отстраняването на Филип IV от престола – така както предишни папи са отстранявали други френски крале.

Настава денят за откриване на събора, а кралят все още не допуска участие на френските епископи. Той свиква и Генералните щати², за да получи подкрепа от всички обществени съсловия срещу намесата на папството в светските дела. Тогава папата се решава на крайна стъпка и издава булата *Unam sanctam*.

След това събитията се развиват бързо, и то не в полза на римската курия. Под натиска на Филип IV събрание от френски прелати³ и магнати повдига обвинения срещу папата в ерес и непристойно поведение. В отговор Бонифаций VIII се опитва да отлъчи френския крал от Църквата. За кратко папата е отвлечен от въоръжен френски отряд, но успява да избяга. Разтърсен от събитията, той умира. След това, за период от близо 70 години, „Апостолическият престол“ изпада под влиянието на френския двор и се премества в Авиньон, Южна Франция. В църковната история този период е получил названието *Вавилонският плен на папството*.

Днес някои изтъкват в подкрепа на Ватикана, че булата *Unam sanctam* се е отнасяла само за католиците, които всички били под юрисдикцията на Римската църква. Те подчертават, че тези събития са се разиграли далеч преди Реформацията и появата на протестантите. И настояват, че едва последното изречение съдържа ново доктринално твърдение: че спасението е достъпно единствено за тези, които се подчиняват на папата.

Разбира се, за протестантите тъкмо това последно изречение е особено неприемливо. Те могат да се съгласят, че спасението е възможно само в Църквата, доколкото определят истинската Църква като общността на всички, които любят Христа и живеят в Него. Но не могат по никакъв начин да приемат, че всички трябва да се подчинят на папата, за да бъдат спасени. Интересна историческа

Папа Бонифаций VIII прогласява юбилейната 1300 година; стенопис в базиликата „Св. Йоан“ в Латеран /източник: Wikipedia

вляво: Крал Филип IV „Хубави“; детайл от средновековна миниатюра /източник: Wikipedia

подробност е, че Мартин Лутер изучава внимателно булата *Unam sanctam*, за да се подготви за знаменитите си дебати в Лайпциг с Йоханес Ек относно авторитета на папата, чистилището, покаянието и други теми през юли 1519 г.

Посланието на *Unam sanctam* изглежда не е в съгласие и с решенията на Втория ватикански събор, според които се приема, че някои протестанти – а дори и някои езичници – ще се спасят. Съгласно съборните документи, божественият замисъл за спасение включва всички човешки същества. Като „онези, които не по своя вина не познават Евангелието на Христос и Неговата Църква, но търсят Бога с искрено сърце и под влиянието на благодатта се стремят да вършат волята Му, засвидетелствано от подтика на съвестта им... [също] могат да получат вечно спасение“ – по начини, които само Бог знае.

Булата на Бонифаций VIII повдига спорове и относно непогрешимостта на папата. Поради нейната връзка с други доктрини на Римокатолическата църква, както и поради значението ѝ за възможността за икуменическо сътрудничество, коректната интерпретация на *Unam sanctam* остава важна задача за изследователите и за съвременното християнство изобщо. □

¹ „Най-видният от свещениците“: звание на върховния жрец в древния Рим, по-късно употребявано по отношение на папата.

² Парламентът във френската монархия.

³ Епископ или член на висшия клир.

Общоевангелско празнуване на Деня на Реформацията в Русе

п-р Владимир Железов

На 31 октомври в град Русе се проведе първото общоевангелско богослужение по повод Деня на Реформацията. Домакин на събитието бе ОБЦ „Божия църква на пророчеството“ (Русе). Участие взеха ръководителите на девет евангелски църкви от шест отделни деноминации: Апостолска църква (АЦ), Българска Божия църква (ББЦ), Евангелска баптистка църква (ЕБЦ), Евангелска методистка епископална църква (ЕМЕЦ), Евангелска петдесятна църква (ЕПЦ) и Обединени Божи църкви (ОБЦ).

Празникът започна с поздрав от п-р Дарин Иванов, представител на домакините. Той напомни, че целта на общото събиране е да се поклоним на нашия Бог в единство, което Той харесва и насърчава. „Има още едно доказателство, че Бог е всемогъщ – шеговито подчерта п-р Иванов, – че успява да доведе българци до единство.“

П-р Данаил Налбантски от ОБЦ „Дружба“ откри събирането с молитва, след което участници от Методистката и Баптистката църква изпяха три класически протестантски химни, а п-р Владимир Железов от Методистката църква разказа накратко история, свързани с написването им.

В кратък исторически обзор на Реформацията п-р Ивайло Сяров от ЕБЦ (Русе) направи богословски разрез на основното протестантско учение за спасение чрез вяра, смело защитено от Мартин Лутер, както и на идеите в него, влезли в конфликт с преобладаващото през XVI век учение на Римокатолическата църква за спасение чрез дела.

Проповедта на п-р Пламен Ганчев от Петдесятната църква постави ударение върху върховния авторитет на писаното Божие слово над всички човешки традиции. Той приведе следния цитат от Лутер: „Това, което ни е предадено от Бога и Свещеното писание, трябва рязко да се разграничи от онова, което е било измислено от хората в Църквата, независимо колко прочути са те поради своята святост и ученост.“ П-р Ганчев напомни и разбирането на Жан Калвин, че за да бъдем истински Христови ученици, трябва да забравим всичко, което сме

научили отделно от Христос. Когато се изопачава Божието слово, това неминуемо довежда до изкривявания и в човешкото поведение, което пък води до грях и отдалечаване от Бога. Това важи, заяви п-р Ганчев, не само за Адам и Ева, които се усъмняват в Божиите думи, не само за юдеите по времето на Господ Исус, които Той укорява, че заради преданието си са престъпили Божиата заповед (Мат. 15:3), а и за нас днес, които се намираме в същата опасност да обезценим Божието слово или да го смесим с човешки предания. „Божие слово не търпи примеси.

То изисква правилно разбиране, изисква вяра в него, изисква покорство на него и това е нещо, което Бог очаква от всеки един от нас. Праведният ще живее чрез вярата си! Тези думи са станали мото на Реформацията и ние с вас трябва да живеем със същото убеждение – с вярата в Бога и в Неговото вечно живо слово“, каза в словото си петдесятният пастир.

П-р Румен Бончев от ББЦ (Русе) също направи обръщение към присъстващите: „Ние сме тук, за да извършим Божиата воля. Не сме се събрали да прославяме някой

човек или някоя църква. И това, което става тази вечер в нашия град Русе, се дължи на вашите дългогодишни молитви – особено на тези от вас, които участват в ходатайственото служение по църквите и са се молили за такова единение, любов и хармония между Божиите хора в нашия град. Ние, пастирите, също сме се молили от дълго време и сме се смирили един пред друг. Отдаваме си необходимата взаимна почит точно както се

казва в Свещеното писание. Помежду ни няма конкуренция, няма първенствование и съперничество. Ние всички сме едно в Господ Исус Христос!“

В края на събирането п-р Вениамин Пенчев (ЕПЦ) води молитва за единство между вярващите, при която на подиума заедно се събраха всички останали присъстващи презвитери: п-р Павел Иванов (АЦ), п-р Пламен Ганчев (ЕПЦ), п-р Румен Бончев (ББЦ), п-р Данаил Налбантски (ОБЦ), п-р Февзи Юмеров (ОБЦ), п-р Владимир Железов (ЕМЕЦ), п-р Ивайло Сяров (ЕБЦ) и п-р Дарин Иванов (ОБЦ).

Общото честване на празника на всички християни-протестанти стана възможно благодарение на доверието, което участващите църкви целенасочено изразяват през последното десетилетие. Техните пастори редовно се събират за ежесмесна молитва и братско общение, което води до постепенно опознаване и искрени братски отношения. В отделни случаи пастори от една деноминация служат със Словото в друга и това се приема много положително от вярващите.

снимки: Георги Георгиев; Владимир Железов

Надеждата и очакването на всички участници е общоевангелското празнуване на Деня на Реформацията в град Русе да постави началото на добра традиция за общо отбелязване на празника. Целта е това не само да бъде повод за събиране в Господното име, но и да се превърне в общоградско събитие, свидетелстващо пред обществото за духовното единство между протестантите в града и за Господ Исус Христос. □

Евангелската църква в Панагюрище

п-р Данаил Изнатов

следва от 3 стр.

П-р Петър Дойчев е евангелски християнин от Панагюрище, който след Освобождението завършва богословие в САЩ и е дългогодишен пастир на Евангелската баптистка църква в Чирпан. По време на Априлското въстание взема дейно участие в отбраната на Панагюрище и Стрелча.

Янко Дойчев е известен най-вече като библейски книжар. Роден е в Панагюрище на 3 януари 1860 г. Преселва се в Пловдив заедно със семейството си. Става един от дейните членове на пловдивската Съборна църква и подпомага дейността на мисионера д-р Джордж Марш. Запомнят го с неговата практика да излага всеки ден на един от тългите на площад „Джумаята“ библии и евангелия за продажба.

БИБЛЕЙСКИ РАБОТНИЧКИ

От Панагюрище произлизат няколко библейски работнички, Една от тях, Маришка Бояджиева-Райковица е сестра на пастир Никола Т. Бояджиев. След като от рано загубва мъжа си, се посвещава напълно на служение като библейска работничка. Става учител в евангелското училище в Пазарджик. Помага на църквите в Ямбол, Каменна река, Ихтиман и Банско.

Друга библейска работничка от Панагюрище е Гана Янкова-Николова. Тя е сред първите евангелистки в Панагюрище. Въпреки че е вдовица с три деца, Гана служи на Божието дело в Панагюрище, Меричлери и Ихтиман. Отделя значително време за огромяване на жените.

В книгата *Вестители на истината* се споменават още няколко жени от Панагюрище, служили на Божиата нива като библейски работнички: Недка Багрянова-Иванова (работила в родния си град, в Пирдоп и Априлци); Пенка Багрянова (в Панагюрище); Цветанка Мачева (в Сарая и Каменна река); Цветана Меченова (в София).

ДЕЙЦИ ОТ ЕВАНГЕЛСКАТА ОБЩНОСТ В ПАНАГЮРИЩЕ В БЪЛГАРСКИТЕ БОРБИ ЗА НАЦИОНАЛНА И ДУХОВНА НЕЗАВИСИМОСТ

В сведенията, които мисионерът Джеймс Кларк дава за селищата, пострадали от жестокостите към населението, участвало в Априлското въстание, особено внимание се отделя на Панагюрище. Според Кларк при разгрома на въстанието от турската армия и башибозук тук са убити 264 мъже, 194 жени и 217 деца. Ранени били още много българи.

В подготовката на Априлското въстание, преди да стане пастир, Велико Петранов изпълнява длъжността на куриер на Вътрешната революционна организация Подобни функции изпълнява и Петър Дойчев. Никола Бояджиев проявява изключителна смелост в подпомагане на населението и вероятно на руски части в хода на военните действия през 1877 г., в района на Ямбол.

Стоил Стоянов Финджеков-Топчията (1832–1911 г.) е един от хората, които организират и подготвят Априлското въстание, след като напуска добре платена работа като иконом на турски бей в Цариград. Това става, след като научава, че пратеници на османската власт в земите в Румелия убиват българи, съпротивляващи се на своеволията на същата власт, която му е дала правото да носи сабя и да язди хубав кон. Стоил

предприема всестранни подготвителни действия за въстание. Организира театрални постановки в училището, които да разкрепостят съзнанието на населението с воля за свобода. Среща се с Георги Бенковски и започва целенасочена работа по екипировката на въстаници с дрехи и оръжия. Организира учебни стрелби извън града. Събира пари. Увещава бедни и богати да участват в подготовка на въстанието.

Стоил Финджеков-Топчията
/ източник: istorianasveta.eu

Не е съвсем ясно кога Стоил Финджеков е приел евангелското учение. По-късно, след Освобождението, когато е обявено официално създаването на Евангелската църква в Панагюрище, неговото име е между първите, които са вписани в протокола на членовете-основатели. Но още по време на подготовката на Априлското въстание на него гледат вече и като на духовен водач. В хода на въстанието Стоил Финджеков изработва топ от отсечен, насмолен и стегнат с въжета ствол от дърво на череша и го поставя на бойна позиция. А преди да влезе в бойна употреба, въстаниците искат от Стоил „молитва да му се стори“. Стоил нарежда всички да свалят гузлите и произнася молитвата, записана в неговото „Кратко описание на живота ми“:

О, живуци вечни Боже наш, хвала и слава да бъде днес на името Ти от нашите грешни и недостойни уста и ръце, които дигаме към Тебе, свети Боже наш. О, Боже, освети нас и нашето слабо оръжие и топа да бъде страшен, и въстанието. Отче наш, Царю наш, ние сега сме се събрали от сърце и душа пред Твоето провидение. Милостиви Боже, молим Твоята сила небесна да бъде с нас, като сме приели тази голяма народна работа. А ние сме слаби, а врагът ни – силен. Но Ти, Боже, Царю наш, си силен без край. Молим Ти се, бъди откъм нас – и ние да сме силни с Теб. Не жалиме живот и ще гоним врага докрай из бащинията си. О, милостиви велики Създателю, изповед даваме пред Тебе, ние Ти съгрешихме – и бащите, и прадедите ни, – и Ти ни оставил заробени пет века. Послушай с милост молбата ни, Боже. Досади на всяко българско сърце дългото робство от този мъчителен враг. Господи Христе, Ти си цар на небето и на земята, владееш всичките земни царе

и народи и както Ти е волята постъпвай с тях. Молим ти се, Боже, бъди с нас, дай ни сила, неустрашими от човешки враг в отечеството ни. Милостиви Боже, с Твоята сила напред ще вървим срещу врага, с име Божие ще победим и изгоним турчина. Бог царува у нас. Амин.

В хода на въстанието съпругата му Петра получава трайно психично разстройство. Причината е, че по времето, когато група жени се укриват в тавана на една къща, детенцето ѝ, плачещо с висок глас, е задушено, за да не бъдат издадени всички.

Стоил Финджеков умира в София на 30 ноември 1911 г. Службата по погребението му се извършва в Първа евангелска църква на ул. „Солунска“ №49 от пастирите Димитър Фурнаджиев и Иван Сечанов на обществена сметка.

Хаджи Стоян Багрянов е роден през 1837 г. Преди известно време станал публично известен факт, че той, и като протестант, е бил сътрудник на комитета, основан от Левски. Нещо повече, той е един от неговите организатори, според свидетелство на Поборнико-опълченското дружество в Панагюрище.

По спомен на сина му, п-р Цвятко Багрянов, хаджи Стоян придобива званието си на хаджия още на десетгодишна възраст, когато родителите му го изпращат с негов учител в Йерусалим на поклонение. Запазени са няколко фотокопия на ръчно записани свидетелства на хаджи Стоян за първата му среща с Васил Левски, за избухването на въстанието и за освобождението на Панагюрище от руската войска.

Стефан Балабанов и Рад Манев са други двама протестанти, които подпомагат въстаниците. Стефан обезпечава голямата част от въстаническите униформи, а Рад като оръжеен майстор изработва оръжия.

В село Церово, което е близко до Панагюрище и където също има значително евангелско присъствие, са съставени отделни клетвени листове на бойци във въстанически отряди – отделно за православните и за протестантите. Протестантите обособяван отделен взвод, с войвода К. Терзийски и помощник Никола Кочов. Командир-десетник на т.нар. „Хвърковата чета“ на Георги Бенковски е Иван Чеширов, който по това време вече е и проповедник в евангелското общество в селото.

ПРИНОСЪТ НА МИСИОНЕРИ ЗА УКРЕПВАНЕ НА ЕВАНГЕЛИЗМА В ПАНАГЮРИЩЕ

Този принос дължим на редица забележителни личности като Джеймс Кларк (1832–1916 г.), Уилям и Сюзън Мериъм, Джордж Марш (1844–1914 г.) и други.

Джеймс Кларк пристига в България като мисионер на Американския съвет на мисионерите за чуждестранните мисии (ABCFM) и през 1859 г. се установява първоначално в Пловдив. На 22 октомври 1860 г. там се открива първото мъжко евангелско училище, на което Кларк става директор. Освен като проповедник на Евангелието и съветник на създаващите се евангелски църкви в България, той изиграва голяма роля за алармирането на цивилизования свят за жестоките изстъпления на турската армия и башибозук при потушаването на Априлското въстание над българското население в Батак, Панагюрище и други засегнати населени места.

>>

Тържество в Панагюрище

Нели Чилингирова

„Свят, свят, свят Господ на силите!“ Това библейско възклицание те посреща, щом прекрачиш прага на панагюрската Съборна евангелска църква. То стои над амвона за прослава и като призив за преклонение пред Бога. Прочитай го и сякаш чуваш мелодията на познатия църковен химн. Това е чудесно напомняне, че Господ заслужава всяка възхвала – и когато църквата е затворена, и когато е пълна с вярващи.

Този път тя бе препълнена! Евангелската съборна църква в Панагюрище с пастир Емануил Тинев тържествено отбелязваше: 162 години от зараждането на евангелска общност в града, 128 години от официалното основаване на църквата и точно десет години от освещаването на обновената сграда. Задължаващи годишнини, оставили следи в историята на църквата и в историята на Благовестието в този възрожденски град.

Основният доклад, поднесен от пастир Данаил Игнатов, представляваше един задълбочен исторически анализ. Като изследовател на периодите след Реформацията и автор на новата книга *История на Евангелската съборна църква в Панагюрище*, той направи интересна съпоставка между принципите на Реформацията и псевдорелигиозните традиции в контекста на ранната история на местната църква. Чухме и малко познати, интересни и конкретни факти за първите стъпки на младите Божии служители, та дори и за темите, по

които са проповядвали. Посвещението на американските и британските мисионери за разясняване на Евангелието, тяхната благотворителност, закрилата и любовта към нашия народ придават особено значение на делото им. Последното се вписва в цялостните усилия за просвещение в епохата на българското Възраждане. Трябва специално да се отбележи и заслугата на мисионерите, за да се запознае цивилизованият свят с жестокостите при потушаването на Априлското въстание през 1876 г.

Всичко това и още може да се прочете в новата книга на пастир Игнатов, която гостите на честването получиха като подарък.

Тържествеността на този специален празничен ден се допълваше от изключително красива музика. Силно впечатление направи изпълнение на флейта и обой от младите музиканти, както и нежното гласче на едно мило момиченце, което знаеше, че Бог разбира всички езици – та нали Той ги е създал. А хорът на Първа евангелска църква (София) поднесе хваление, което Бог бе помазал с особена благодат. Звучаха много професионално, като ансамбъл и в хармония. Така се пее за Господа! Той го заслужава!

Дойде и втората част на тържественото събрание. Заредиха се братски поздравии от различни евангелски църкви в България. Пастори и служители от над 12 църкви застанаха пред амвона с пожелания за успех на Господното дело в Панагюрище. Миналото се свързваше с настоящата духовна работа. Чухме искрени думи на насърчение. Усещаше се, че всички гости се възлнуваха *като едно тяло* от растежа на църквата в Панагюрище. В ума ми се връзаха думите на пастира от Кричим, който ни напомни апостолското слово: „Ние сме длъжни винаги да благодарим на Бога за вас, възлюбени от Господа братя, защото Бог отначало ви е избрал за спасение, чрез освещението на Духа и вярване в истината“ (II Сол. 2:13). Някой спомена за песента „Колко е хубаво братя, всички да сме в едно“, и на всички ни идваше отвътре да я запеем.

Добре е да помним първите стъпки на онези, които са проповядвали Христос – единосъщен с Отца и непроменен вчера, днес и утре. Благодарим за добрата организация на пастир Тинев и ще му напомним, че когато Бог сам поддържа нещата, успехът неминуемо ще дойде – макар че ще има и трудности. Нека братята и сестрите в Панагюрище да продължават все така усърдно по своя път във вярата, като предават себе си на Господа, за Негова слава.

„Амин и амин!“, повтаряше хорът в последната песен от тържествената програма.

„Да бъде!“, казахме и ние, присъстващите. Евангелската съборна църква в Панагюрище е малка, но чудесна обител на Божия Дух. Да ѝ пожелаем да се разраства още повече! □

>> През 1876 г. е създаден Централен благотворителен комитет за България, чиято задача е да събира и разпределя помощи от Европа и Америка. Негов главен координатор е н-р Джеймс Кларк.

Уилям и Сюзън Мериъм се установяват в Пловдив през 1859 г. и започват своята дейност в района на Пловдивската станция, в който попада и Панагюрище. Уилям оставя след себе си един безценен дневник, от който може да се разбере сложната обстановка и трудностите, през които преминават той, колегите му и семействата им в тяхното посвещение да разясняват същността на Евангелието и разпространението му в едва пробуждащия се за духовна и национална независимост народ. За голямо съжаление мисионерът е убит от банда разбойници край Узунджово. Няколко седмици по-късно неговата съпруга Сюзън умира при спонтанен аборт.

Джордж Марш е имал богословско образование с докторска степен, а също такава на архитект. Пристига в Южна България от Битоля (днес, в Северна Македония) през 1872 г. През 1875 г. се венчава за сестрата на Джеймс Кларк. През 1878 г. двамата се настаняват в Пловдив, където работят около 40 години, до смъртта на съпруга. Освен мисионерската си и съветническа дейност, Джордж Марш организира, благодарение на своето образование, строителни работи. По неговите идейни скици е издигната величествената сграда на евангелската църква в Пловдив.

КРЪСТЪТ, КАМБАНАТА И МОМЕНТИ ОТ ПОДНОВЯВАНЕТО НА ЦЪРКОВНИЯ ДОМ

(по сведения на арх. Димитър Драгнев)

В периода 2009-2011 г. се извърши пълно обновяване на църковната сграда евангелската църква в Панагюрище (строена през 1886 г. и разширена през 1930 г.). За съжаление, тази сграда се намираше в тежко и занемарено физическо състояние. Вече се налагаше не просто ремонт, а събаряне на старата постройка и издигане на нова. Строежът беше направен при максимално следване на оригиналния архитектурен образ.

Настоятелството на църквата възложи архитектурния проект на арх. Димитър Драгнев, а конструктивната част – на инж. Бистра Драгнева. Строителните работи протекоха под ръководството на Стоян Лулчев като главен майстор, при постоянното присъствие и с авторски указания на проектантите, а Борис Тинев и н-р Емануил Тинев упражняваха инвеститорския надзор. Оригиналният кръст на кулата вероятно е бил изработен от местен майстор, но вече е силно корозирал, похабен и разяден, т.е. в неподходящо състояние за ползване. Новият кръст е негово пълно копие.

Нелека задача се оказа събарянето на кулата-камбанария. Самата камбана представлява специален интерес. На нея личи надпис с името на нейния производител. Това е фирма „Rumsey & Co.“ от гр. Сенека Фолс, щата Ню Йорк, специализирана в изработване на метални машини, помпи, пожарни аларми и други

Сем. Драгнети и Стоян Лулчев: архитектурно-строителният екип по обновяване на църквата / фотоархив: арх. Димитър Драгнев

метални изделия, включително и на църковни камбани. Днес фабриката е превърната в музей. След изграждане на новата кула камбаната беше почистена и отново окачена на мястото си, на нова гървена кобилица върху метална конструкция.

Убедени сме, че с подновяването на църковния дом на Евангелската църква в Панагюрище се отправя ясен призив към всички граждани и гости на града относно най-важното: да потърсят обновяване на сърцето си в Христовото име. □

Афганистан – в сянката на талибаните

п-р Владимир Железов

С територия почти шест пъти по-голяма от България и с население от 40 млн. души, Афганистан се нарежда сред 40-те най-големи страни в света и сред десетте най-големи в Азия. За съжаление, географските и демографски дадености на тази азиатска страна не допринасят твърде много за благоденствието на народа. С 40% безработица и БВП 2000 долара на глава от населението, Афганистан е една от най-бедните и икономически изостанали държави в света. През XVI век персийският историк Фирюза пише, че в планините на Афганистан „няма нищо друго освен афганци и смут“.

Ситуацията оттогава не се е подобрила особено. Днес към афганците и смута се добавят и опустошенията от войните, водени от 70-те години на XX век насам, а от една година – и тиранично ислямско управление. В средата на 2021 г., когато от страната се изтеглят последните мироопазващи сили на САЩ и НАТО, военните формирования на талибаните провеждат бързо настъпление срещу въоръжените сили на афганистанското правителство, осъществяват контрол върху по-голямата част на територията на страната, завладяват столицата Кабул и слагат край на Ислямска Република Афганистан. От 15 август 2021 г. страната вече е ислямско емирство, ръководено от тоталитарния режим на талибаните, с върховен водач Хайбатула Ахундзада.

След идването на талибанския режим Афганистан бързо измести Северна Корея от първото място в класацията на Open Doors за интензивно преследване на християни по света. Какво се промени през последната година и какво е състоянието на афганистанската църква? Казано най-просто, положението на християните в Афганистан е отчайващо. Афганистанските християни рискуват да бъдат убити, ако бъде разкрита вярата им. Много от тях бягат, за да спасят живота си и този на децата си. Вярващите, които остават, са смятани за предатели, за врагове на държавата, племето и общността си. Наказанието за този, който е разкрит като християнин, е смърт. Талибаните следят за прилагането и спазването на ислямските закони и обичаи. Обърналите се към християнството нямат друг избор, освен да им се подчинят, да бягат за живота си, да крият вярата си или пък да я заявят смело и да поемат риска да бъдат екзекутирани. Ако християнската вяра на някой човек бъде разкрита, неговото семейство, клан или племе трябва да спаси честта си на правоверни мюсюлмани, като се отрече от вярващия или дори го убие. Това се смята за справедливо наказание. Алтернативно, тъй като напускането на исляма се счита за признак на лудост, мюсюлманин, който е повярвал в Христос, може да бъде насилствено изолиран в психиатрична болница.

Неслучайно Афганистан е на първо място в класацията на Open Doors за 2022 г. – днес няма по-опасно място в света за един ученик на Христос. Почти невъзможно е да се разговаря с малкото християни, които

остават в страната, поради крайно голямата опасност, която това може да означава за живота им. Там няма църкви, събрания или богослужения. Всяка християнска вяра трябва да остане зад затворени врати. Една неволно изпусната дума може да означава арест, мъчения или нещо още по-лошо.

Както обичайно се случва в страни, където радикалният ислям е държавна религия, положението на жените е особено тежко. Въпреки обещанията, които говорителят на талибаните Мохамед Сухаил Шахин дава дни преди изтеглянето на американските военни части от Афганистан, а именно че жените ще имат право на образование и право да работят, само три седмици по-късно следва официално заявление, че на нито едно момиче не се позволява да продължи училище след шести клас. Това печално решение осакатява и обезценява афганистанските жени, които са се борили упорито за известна независимост и справедливост. Забраната за образование означава, че на жените не се позволява да имат професионална кариера. Вместо това те са принудени да разчитат единствено на съпрузите си или на членове на семейството от мъжки пол за финансова подкрепа и за положение в обществото. Партньор на Open Doors дава следното обяснение: „Момичетата, които ходят на училище, биха получили нови възможности, а талибаните не искат това. Те искат да лишат жените от правото да действат самостоятелно. Младите момичета просто си стоят вкъщи. За тях няма никакви възможности. И това ще остане така, докато талибаните са на власт.“

Макар че за християните Афганистан никога не е бил безопасно място, под управлението на талибаните тя се е превърнала в ловно поле

ДА СЕ МОЛИМ:

- за тези, които трябва да живеят като пазят в тайна вярата си – да не се страхуват и депресират, а да получат изобилната Божия благодат, за да издържат всичко с радост;
- Бог да запази в безопасност християните и да им даде сили да останат верни посред настоящите и бъдещи преследвания;
- за приятелите и семействата на нашите братя и сестри във вярата – да бъдат насърчение и подкрепа за тях;
- Бог да съсипе злите планове на екстремистките терористични групировки като „Ислямска държава“ и талибаните, като даде на тези хора да преживеят среща с Господа, подобно на Савел, и да се обърнат към вярата.

за вярващите в Христос. Талибаните полагат големи усилия, за да прогонят тях и другите религиозни малцинства. Християните не смеят да излизат на обществени места, за да се срещат, да пазаруват или да получават медицинска помощ. Те са принудени да се крият, за да оцелеят. В селските райони контролът и наблюдението са по-строги, отколкото в повечето градове, но в цялата страна от афганистанците се очаква да бъдат лоялни към клана, семейството и исляма.

„Талибаните обикалят от врата на врата, отвлечат млади момичета и разрушават семейства – казва една майка християнка, останала в Афганистан. – Те претърсват от врата на врата, за да ни намерят [християните]. Живеем в страх, че талибаните ще дойдат за нас.“

Директорът по комуникациите на Open Doors за Азия добавя: „Когато ви посетят вкъщи, талибаните искат да видят дали сте добър мюсюлманин в техните очи, според техния стандарт за това какво прави един човек добър мюсюлманин. Така че, ако сте християнин, вие не сте просто лош мюсюлманин, а сте и вероотстъпник и за това сте обект на посегателство. Талибаните издирват всеки, който не е с тях, а това включва и християните.“

Въпреки тежката обстановка църквата в Афганистан не живее под белия талибански флаг, а под господството и властта на Исус Христос. За Афганистан има надежда и тя е в това, което Бог може да извърши чрез смелите християни, които с опасност за живота си са избрали да останат там и да продължат да служат на възкръсналия Господ. □

